

Universitātes avīze

Piektdiena, 1993. gada 26. februāris. Maksā 2 rbl. Nr. 9

Šajā numurā par jau atgūtajiem, vēl neatgūtajiem un no jauna iegūtajiem Universitātes īpašumiem.

Vai jūs zināt, uz kuriem steidzas visi šie ļaudis - jauni un veci, lieli un mazi? Nē? Nu taču uz Čaka ielu 32, jo tur atvērta LU... veikals. Cēnas lētākas nekā citur pilsētā, toties kāda izvēle!

SANDIJA SEMJONOVA foto

Lasiet:

✓ Itālijas mafija grib ārstēt zobus Latvijā - par to šoreiz smalko aprindu annālēs, jo šajā lietā iekļauts ne tikai Romas mērs, bet arī Latvijas ministrs... 2. lpp.

✓ Par bakalauriem jau pastāstījām, šoreiz kārta maģistriem 3. lpp.

✓ Latvijas politikāni var praktizēties Bonnas universitātē 3. lpp.

✓ Par latviešu literatūras likteni ne tikai Universitātes sienās 4. lpp.

✓ Iespēja saņemt balvu dolāros, tikai mazliet jāpapūlas 5. lpp.

✓ Jaunās mācību spēku grāmatas LU grāmatgaldos 5. lpp.

✓ TEMPUS projektā iesaistās arī ķīmiķi 6. lpp.

✓ Vēlreiz Kristapa Morberga mantojuma lietā. Vasarnīca Jūrmalā jau atgūta, kas tālāk... 7. lpp.

✓ Viduslaiki un universitātes - tas ir kardināls Rišeljē, Sorbonns... bagātākās grāmatu krātuves... noturīgas tradīcijas... 8., 9. lpp.

✓ Ar korporāciju "Fraternitas Vanenica" viss nav tik vienkārši, kā domājām 10., 11. lpp.

✓ Profesore Līna Birziņa atceļas izcilākos juristus 12. lpp.

✓ Kas sirdis un prātos Liepājas un Viļņas augstskolās 12., 13. lpp.

✓ LU - exASK stadions pagaidām apsnidzis un kluss, bet tad nāksit jūs un tad... 14. lpp.

✓ Kas ir vislabākās zāles pret uztraukumiem, greizsirdību? Psihoneiroloģiskās slimnīcas speciālisti atbildi dod 15. lpp.

AIJA ŠULTE

LU rektors, profesors Juris Zaķis astoņas dienas bija Itālijā. Viņš pārstāvēja LU, bet A.Piebalgs — Latvijas Izglītības ministriju. LU iesaistīta Itālijas Starptautiskā Universitāšu Centra aktivitātēs starptautiskajā mērogā.

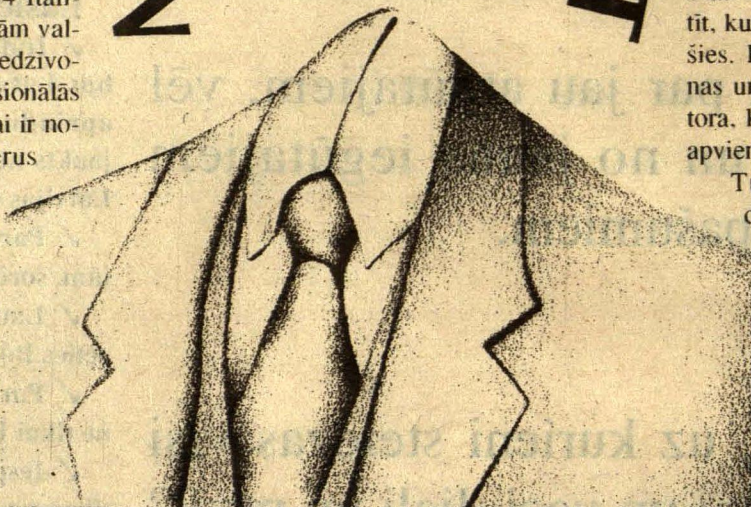
— Kas tā ir par organizāciju - šis Centrs? Kādas saistības ar to ir uzņēmusies LU? — vaicāju rektoram.

Centrs ir Itālijas iekšējā organizācija. Tās darbība ir ar starptautisku ievirzi, un tomēr tā nav starptautiska organizācija. Tajā iesaistītas 34 Itālijas universitātes, pārējās no citām valstīm, jo Centrs palīdz Itālijas iedzīvotājiem iegūt izglītību un profesionālās licences tādās sfērās, kas Itālijai ir nozīmīgas. Centrs meklē partnerus citās valstīs, jo Itālijas universitātes ne vienmēr ir pietiekami atsaucīgas un pat atsevišķās sfērās ne vienmēr labi sagatavotas. Tā kā arī mēs - LU kaut ko varam. Itālijā ir vajadzīgi darbinieki tādās specialitātēs kā optometrija, klīniskā psiholoģija un stomatoloģija. Itālijā atzīst tikai universitāšu diplomus. LU šajā organizācijā tika iesaistīta 1) tāpēc, ka mums ir labs profesionālais līmenis un LU izglītība ir lētāka salīdzinājumā ar Itālijas universitātēm. Tas ārzemniekus ļoti pievelk. 2) Itālijas vietējā mafija, ja tā varētu teikt, bija sašutusi. Viņi centās nobremzēt cilvēku aizbraukšanu uz ārzemēm, sevišķi to; kas specializējušies stomatoloģijā, klīniskajā psiholoģijā, kas šodien ir vienas no labāk apmaksātajām profesijām pasaulē. Šī "mafija" rada Itālijā tādu stāvokli, ka augstskolas sagatavo ierobežotu skaitu speciālistu šajā laukā, lai nerastos konkurence. Tādējādi LU ar savu palīdzību ir iekļausies Itālijas iekšējās lietās. Manuprāt, tas ir normāli. Mūsu valstis atrodas Eiropā.

Es un Piebalga kungs bijām spiesti iekļauties šādās politiskajās diskusijās. Sadarbība ar Centru ir palīdzība gan Itālijai, gan Latvijai. Studiju viena daļa notiek Itālijā, otra - Latvijā. Šie studenti kopā ceļo no vienas universitātes uz otru. Itāļi iepazīst Latviju, latvieši - Itāliju. Man bija patīkami redzēt, ka Latvijas studentes - stomatoloģes, kuras tur jau studējušas 3-4 mēnešus, ļoti jauki runā itāļiski. Uz turieni viņas aizbrauca ar mūsu parasto bagāžu - latviešu, krievu valodu un angļu valodu, cik bija iespējams iemācīties. Studentiem un mācību spēkiem palīdz tulki.

"Itāļu speciālisti var iegūt maģistra grādu LU optometrijas un klīniskās psiholoģijas specialitātē. LU ir uzņēmusi itāļu

MAFIJA PRET

studentu grupu zobārstniecības specialitātē. Sakarā ar to, ka Itālijā atzīst LU diplomu un itāļu studenti vēlas saņemt to, nevis Latvijas Medicīnas Akadēmijas diplomu, viņi ir iestājušies Universitātē, bet reālo apmācību veic galvenokārt LMA speciālisti.***

— Ar ko jūs tikāties Itālijā?

Mēs viesojāmies pie Itālijas parlamenta Izglītības komisijas priekšsēdētāja, kas bija priecīgs par iespēju tikt ar brīvās Latvijas pārstāvjiem. Mēs savukārt pateicāmies par iespēju sadarboties ar Itālijas Starptautisko Universitāšu Centru. Mums ir izdevīgi izglītīt itāļu studentus, jo tas ir tāpat kā ar ražošanu, ja valsts ražo preces kādai citai zemei, tas ir izdevīgi valstij ražotājai, nevis zemei, kas saņem galaproduktu. Otrkārt, pašlaik Latvijā notiek LU un Medicīnas Akadēmijas tuvināšanās, sadarbība.

Otra tikšanās bija ar Itālijas rektoru konferences prezidentu. Latvijas Izglītības ministrs bija pārsteigts par to, ka rektoru konference ir brīvprātīga organizācija, kas apvieno visas Itālijas universitātes. Tā ir apvienība, kurā katrs no partneriem izjūt vienotības lielo vērtību, uztverot kā zaudējumu to, ja ir ārpus šīs organizācijas. Mēs Latvijā neesam iemācījušies izjust vienotības vērtību.

Mūs pieņēma arī Romas mērs, kurš savu runu iesāka ar ļoti skaistiem vārdiem: "Man ir tas gods pie sevis pieņemt LU delegāciju, jo es pats esmu universitātes profesors." Šajos vārdos izskanēja lepnums. Tas mani dziļi aizkustināja. Kaut arī mūsu Rīgai būtu tāds mērs, kas lepotos, ka pilsētā atrodas Universitāte, nevis to uztvertu kā zobu sāpes.

— Vai jūs bijāt arī kādā no Itālijas universitātēm?

Tur mēs vairāk darbojāmies politiskajā sfērā. Es tomēr biju uz fizikas skati Fizikas Centrā. Mēģināju izstāstīt, kuri no rīdziniekiem tur ir stažējušies. Konkrēti biju tikai vienā - Sienas universitātē, pieņemšanā pie rektora, kurš ir aptuveni 20 universitāšu apvienības prezidents.

Tuvāk par universitāšu iekšējo dzīvi es neko pastāstīt nevaru, izņemot to, ka mūsu sadarbības rezultātā Itālijas studenti ir pateicīgi Latvijas Universitātei par Rietumiem atbilstošu zināšanu līmeni bez liekas konkurences ar traucējošām mafijām.

— Kā jūs domājat, vai Centrs nemeklē arī kādas citas universitātes, līdzīgas LU?

Tur arī var rasties zināma konkurence.

Protams. Mūsu priekšrocība ir tā, ka mūsu izglītība ir lēta. Viens no pirmajiem maniem jautājumiem Itālijas pārstāvjiem bija par to, kāpēc viņi nemeklē partnerus citur, piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs. Viņi atbildēja, ka var meklēt arī tur, bet tas izmaksātu ļoti dārgi. Ja arī mūsu dzīves līmenis būtu konkurētspējīgs ar ASV dzīves līmeni, mēs prasītu (un ar laiku prasīsim) to pašu cenu.

Mēs pārspilēti runājam, ka esam nabaģi, ka mums nekā nav. Mums ir izglītības, garīgo spēju līmenis. Pašreiz ir izveidojusies situācija, ka izglītība ir otrā plānā, vispirms vajagot celt ekonomiku, attīstīt lauksaimniecības nozares, aizņemties no Valūtas Fonda naudu, veidot lielu armiju Latvijā. Manuprāt, galvenajām ir jābūt mūsu garīgajām vērtībām.

Latvijas Universitātei nav jādzenas pēc Eiropas, pasaules standartiem. Mums ir tas, kas nav nekur citur pasaulē - mūsu tautasdziesmas, mūsu Jāņi. Nevajag kļūt par pilnīgi tādu pašu kā tūkstošiem citu universitāšu pasaulē.

* "Pulss" Nr.12, 13.

Nolikums par maģistra studijām

1. Vispārējie noteikumi un uzņemšanas kārtība

Maģistra studijas Latvijas Universitātē paredz augstākā akadēmiskā — maģistra grāda iegūšanu. Maģistra studiju virzienus nosaka un akreditācijai fakultātes Domei piesaka fakultātes atsevišķas katedras, LU zinātniskie institūti, kā arī LU profesori. Akreditācijai jāiesniedz virziena zinātnisks pamatojums, maģistra studiju programmas koncepcija, jānorāda programmas direktors un mācību spēki (profesori un docenti), kuri piedalās programmu nodrošināšanā. Maģistra studiju programmu zinātnisko un metodisko ekspertīzi veic programmas direktors. Programmu apstiprina fakultātes Dome. Akreditācijai nepieciešams, lai programmas izskatītu un akceptētu šādā secībā:

1) katedras vai institūta Domes sēde, kurā piedalās studiju programmas direktors un izsaka savu viedokli par iesniegto programmu;

2) fakultātes Domes sēde.

Programmas akreditē diviem studiju gadiem.

Akreditētās programmas tās direktors iesniedz reģistrēšanai LU mācību padomē.

Reģistrēšanai nepieciešamie dokumenti:

■ Izraksts no fakultātes Domes sēdes protokola.

■ Programmas direktora, katedras un fakultātes (institūta) Domes apstiprināta studiju programma, kurā dots tās zinātniskais pamatojums un koncepcija, raksturotas maģistru perspektīvās darbības iespējas.

■ Studiju programmu realizēšanā iesaistīto mācību spēku saraksts.

■ Programmas nodrošinājumam nepieciešamie finansu un materiāli tehniskie līdzekļi un avoti.

Programmu izpildi apstiprinātājā akreditācijas periodā pārzina katedras vadītājs, tās direktors, fakultātes (institūta) Dome un LU Mācību padome.

Studijām maģistra grāda iegūšanai uzņem personas, kuras ieguvušas bakalaura grādu vai augstāko akadēmisko izglītību noteiktā specialitātē (pārejas posmā uz divpakāpju akadēmisko izglītību) un kurām ir valsts valodas prasme. Maģistratūrā uzņem studentus pēc bakalaura grāda vai akadēmiskās augstākās izglītības iegūšanas, kā arī pēc praktiskajā darbā nostrādāta laika.

Uzņemšanas noteikumus (vieta skaitu, konkursa kārtību u.c.) saziņā ar maģistra programmu direktoru nosaka katedra (institūts) un apstiprina fakultātes Dome. Personas, kuras ieguvušas bakalaura grādu (specialitāti), var izvēlēties jebkuru LU akreditēto maģistra studiju virzienu. Maģistra studiju pretendentiem, kuriem iepriekšējā izglītība (bakalaura grāds, specialitāte) neatbilst izvēlētajam maģistratūras virzienam, jāizpilda papildus

(L.sk. izvēlētajam maģistratūras virzienam atbilstošās bakalaura studiju programmas ietv.ros) akadēmiskās saistības, kuras nosaka attiecīgās maģistra programmas direktors.

2. Maģistra studiju finansēšana

Maģistra studijas finansē:

a) no valsts budžeta līdzekļiem (LU izveidojot īpašu fondu);

b) izmantojot kredītēšanas sistēmu;

c) paredzot sponsoru, kā arī personisko līdzekļu izmantošanu.

Programmu finansēšanas veidu un vakanto vietu skaitu katrā no finansēšanas veidiem nosaka fakultātes Dome. Viena studenta studiju maksa dažādos maģistratūras virzienos var būt atšķirīga. LU garantē stipendiju tiem maģistratūras studentiem, kuru studijas finansē no valsts budžeta līdzekļiem.

3. Studiju kārtība maģistratūrā

Maģistra studiju optimālais laiks ir 3 līdz 4 semestri (1,5 līdz 2 gadi). Pēc 4 semestriem valsts budžeta finansējumu pārtrauc. Ja pretendents nav izpildījis studiju programmu un nav ieguvis maģistra grādu, tālākās studijas un finansēšanas kārtību (atbilstoši nolikuma 2. daļā noteiktajai) nosaka programmas direktors un apstiprina fakultātes (institūta) Dome. Ja students nav izpildījis noteiktās maģistra studiju programmas prasības, programmas direktors var ierosināt pārtraukt studijas no valsts budžeta līdzekļiem.

Maģistra studiju kārtību atsevišķos semestros — attiecības starp teorētisko, praktisko daļu un individuālo zinātnisko darbu (maģistra darba izstrādei), kā arī akadēmiskās saistības nosaka programmas sagatavotāji, akceptē direktors un apstiprina fakultātes Dome.

4. Maģistra grāda piešķiršana

Maģistra grādu iegūst personas, kuras izpildījušas studiju programmu, nokārtojušas maģistra pārbaudījumus vai citas akadēmiskās saistības un aizstāvējušas maģistra darbu. Maģistra grādu piešķir Maģistra pārbaudījumu komisija, tās lēmumu apstiprina fakultātes Dome. Komisijā, kura piešķir maģistra grādu, jāiekļauj vismaz divi neatkarīgi eksperti (nozārē pazīstami zinātnieki, kuri nav tieši saistīti ar maģistra programmu izpildi). Ja LU vienlaicīgi akreditēti vairāki maģistratūras virzieni un programmas, kas paredz vienu un to pašu maģistra grādu, tad šī grāda piešķiršanai jāizveido viena komisija neatkarīgi no struktūrvienības, kādā maģistratūra akreditēta.

Personas, kas iepriekšējos gados ieguvušas augstāko izglītību un specialitāti un aizstāvējušas diplomdarbus, var pretendēt uz maģistra grādu, iesniedzot komisijai maģistra darbu vai zinātniskas publikācijas. Papildus akadēmiskās saistības šādos gadījumos nosaka maģistra studiju programmas direktors vai Maģistra pārbaudījumu komisija.

PAR IESPĒJĀM IEPAZĪT VĀCZEMES PARLAMENTĀRISMU

Vācu parlaments sadarbībā ar Fridriha — Vilhelma universitāti Bonnā ir izstrādājis projektu, kura rezolūcijas gaitā politiski ieinteresētie Latvijas jaunie akadēmiski gūtu iespēju kādreiz iepazīt Vācijas parlamentāro pārvaldes sistēmu.

Kopējais programmas apjoms ir pieci mēneši: no 01.09.93 līdz 31.01.94.

Pirmajā mēnesī ar Bonnas Universitātes un bundestāga pārvaldes starpniecību studenti gūs vispārēju ieskatu vācu akadēmiskajā dzīvē un parlamenta darbībā. Pārējos mēnešus jaunajiem ļaudīm tiks radīta iespēja praktizēties bundestāga deputātu birojos, paralēli turpinoties nodarbībām Universitātē. Programmas dalībnieki saņems ikmēneša stipendiju 1100 DM apmērā.

Vācu oficiālajā pieteikumā pretendentiem izvēršti sekojoši noteikumi:

■ LR pilsonība.

■ ļoti labas vācu valodas zināšanas.

■ dokuments par pabeigtu (vēlams ar labām sekmēm) augstāko izglītību.

■ gatavība pēc studijām atgriezties dzimtenē.

■ profesionālā mērķtiecība: darbs valsts pārvaldes aparātā vai tālejoša darbība Latvijas sabiedriskajā dzīvē (masu medijos, politiskajās partijās, augstskolās u.c.).

Pieteikumus līdz 1. martam nepieciešams nosūtīt Izglītības Ministrijas ārējo sakaru daļai: Valņu iela 2, Rīga, LV — 1098.

Tajā jānorāda:

vārds, uzvārds, ģimenes stāvoklis, dzimšanas datums un vieta, adrese, pases numurs, augstskola, laiks, kad tā absolvēta, un studiju virziens, kā arī nodarbošanās pēc augstākās izglītības iegūšanas.

Pieteikumam nepieciešams pievienot:

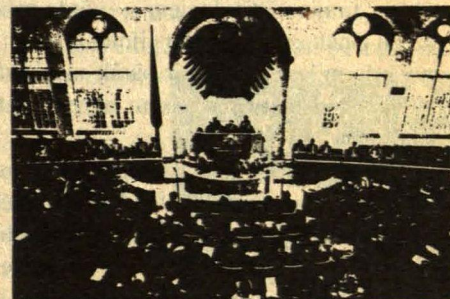
— autobiogrāfiju (latviešu un vācu valodā).

— dokumentu par augstāko izglītību (vai tā kopiju).

— rakstisku apliecinājumu par atgriešanos dzimtenē pēc studijām.

— 4 fotogrāfijas.

Veiksmi jums!

Filoloģijas fakultātes latviešu literatūras katedras docente
AUSMA CIMDIŅA

..es vēlētos teikt kādu vārdu par latviešu literatūras turpmāko likteni Universitātes sienās, līdz ar to arī skolā un sabiedrībā kopumā..

Latvijas Universitātes jubilejas reizē "Skolotāju Avīze" universitātes idejai Latvijā un

mūsu Alma mater veltīja atsevišķu numuru (1989. g. 8.II). Tur starp citiem parādījās arī raksts "Filologu lietā": ne gluži aizstāvības raksts, bet drīzāk gan kā replika neformālās sarunās un arī masu mēdijos izteiktajiem spriedumiem par filoloģijas pelēcību un mazspēju Latvijas Universitātē. Vairāk vai mazāk pamatoti doma par latviešu filoloģijas apšaubāmo kvalitāti turpina skanēt.

Latvijas Universitātes rektora prof. J.Zaķa konsekventā un neatlaidīgā darbība studiju procesa demokratizēšanā un humanizēšanā, kā arī sabiedriskās domas spiediens un pasu filologu vēlēšanās dzīvot un strādāt pa jaunam likusi sakustēties ūdeņiem arī Filoloģijas fakultātē. Ja Universitātes mācību procesa un zinātniskā darba pārstrukturēšana Latvijas Universitātē nav iecerēta tikai kā reforma no augšas vai pārdēvēšanās administratīvo posteņu vadībā, es vēlētos teikt kādu vārdu par latviešu literatūras turpmāko likteni Universitātes sienās, līdz ar to arī skolā un sabiedrībā kopumā. Tieši par literatūras statusu, jo mūsu fakultāte ir viena no lielākajām Universitātē, un, lai gan visām specialitātēm ir kāds sakars ar vārda mīlestību: žurnālistiem — vārds masu mēdijos, bibliotekāriem — vārda aprūpe bibliotēkās, "tirajiem" filologiem — vārda māksla un zinātne (pēc grieķu cilmes *filologija* ir vārda mīlestība), tās ir pārāk atšķirīgas sfēras, lai runātu par visām uzreiz vienlaicīgi.

Lai nebūtu no jauna jāizgudro velosipēds, patlaban vispārējā tendence ir meklēt ideālmodeļus Latvijas laikā un mūsdienu brīvajā pasaulē un šiem modeļiem iespēju robežās arī pietuvoties. Latvijas laika Universitātes modeli nacionālās literatūrpētniecības jomā tirā veidā nevar ko-

pēt kaut vai tālab, ka izpētes objekts ir ievērojami paplašinājies — gan hronoloģiski (pēc 1940. gada ir nācis klāt vairāk nekā 50 gadus ilgs laika periods mūsu literatūras attīstībā), gan arī tipoloģiski (pa šo laiku ir notikuši pētniecības

aspektu un metožu paplašināšanās, un brīvajā pasaulē sevišķi produktīvā kļuvusi interdisciplinārā pieeja literatūras pētniecībā un interpretācijā). Tomēr, uzlūkojot Latvijas laika Universitātes modeli, pamatprincips ir skaidri redzams: literatūrpētnieciskā vara nav koncentrēta vienā vietā

— folkloras, literatūras vēstures un teorijas jomas pārzina dažādas katedras (vārdu savienojumu "literatūrpētnieciskā vara" lietoju ar zināmu ironiju, jo totalitāras un posttotalitāras sabiedrības tendence ir pārspīlēt vadīšanas lomu; lai nu kas, bet docētājs un students ir tā sabiedrības daļa, kam vajadzētu būt spējīgiem uz radošu paškusību, protams, Satversmes ietvaros). Specializācijas princips pastāv arī ZA institūta literatūrpētniecībā, kur izsenis dažādu struktūrvienību zinā ir folkloras, literatūras vēsture un teorija.

Fakultātē katedras vadības līmenī ir izskanējusi informācija par Dekanāta ieceri esošās katedras strukturēt centros (vai semināros) un tos atkalapvienot kādā lielākā institūtā (centrā, departamentā). Decentralizācija, lielsaimniecību, kolhozu un lielo ražošanas objektu strukturēšanās sīkākās un mobilākās vienībās ir objektīva laikmeta nosacīta tendence, un diez vai filoloģijai būtu mērķtiecīgi tai pretoties. Patlaban latviešu literatūras katedra ir skaitliski liela, tajā strādā 12 štata docētāju, paverot iespēju uz esošās katedras bāzes veidot divas vai pat trīs jaunas, ļaujot brīvāk realizēties katra docētāja zinātniskajām interesēm un pedagoģijas metodēm, līdz ar to arī vairākām literatūrpētniecības skolām un virzieniem.

Acīmredzami ir aktualizējies vajadzība tieši pēc mūsdienu latviešu literatūras un literatūras teorijas jautājumu padziļinātas izpētes. Ne tikai tāpēc, ka mūs kritiski novērtējusi Dānijas ekspertīze, akcentējot teorētiskās bāzes vienpusību un nepietiekamību mūsu zinātniskajā darbā. Arī mēs

paši zinām, ka esam pārāk eklektiski (folkloras, literatūras vēsture, mūsdienu literatūra, literatūras teorija un kritika, literatūras pasniegšanas metodika, dramaturģija un teātris), lai vienotos kopējai dziesmai. Un diez vai jaunajos apstākļos vajadzētu mēģināt to darīt, ja polifonija un balsu daudzveidība ir mūsdienu Latvijas humanitāro zinātņu perspektīva un pamatprincips. Esošajā katedrā redzu vismaz divus kodoliņus no kuriem varētu veidoties katedras (vai centri) ar savu darba stilu un pētniecības pamatvirzienu:

1) folkloras un latviešu literatūras vēsture;

2) mūsdienu latviešu literatūra un literatūras teorija.

Mūsdienu literatūras un teorijas savienošana aktuāla ir tāpēc (un ne tikai tāpēc), ka mūsu literatūras klasika Latvijas laikā ir pieredzējusi neatkarīgas literatūrzinātnes aprūpi, bet tā sauktajai padomju literatūrai un rakstniekiem nav laimējies. Mūsu vēsturē kārtējo reizi ir pienācis laiks, kas draud kopā ar netiro ūdeni izliet no vanniņas arī bērnu. Būtu greks viegli pārbraukt pāri vai jauno ideālu gaismā uz ideoloģijas rēķina viegli "norakstīt" šīs desmitgades, kas nenoliedzami nes sevī mākslinieciskas un cilvēciskas vērtības. Mūsu katedrā ir izveidojušās labas tradīcijas klasiskās literatūras un vēstures pētniecībā, bet tieši modernās literatūras izpratnei un interpretācijai ir nepieciešami citi "maņu orgāni" un teorētiskā bāze.

Ne viss jaunais ir arī labais. Kāds labums (vai ļaunums) no šiem jauninājumiem varētu rasties? Ne mācību, ne zinātniskajā darbā ļaunums nevarētu rasties. Ja notiks studentu brīvlaišana — Universitāte pāries uz priekšmetu sistēmu, un students kā senāk līdz ar iestāšanos I. kursā vairs netiks automātiski "piestiprināts" kādai katedrai, mācību procesā un sertifikācijā šķēršļi neradīsies. Arī zinātniskā darba organizācijā nē, jo grantu sistēma paredz pētnieka iespēju strādāt gan struktūrvienībā ar kuru viņš ir administratīvi saistīts, gan arī ārpus tās.

Kādi būs iespējamie ieguvumi?

—Paplašinātos studentu izvēles iespējas, kuplāka kļūtu filoloģijas bakalauru buķete un labums būtu arī tiem studentiem, kas latviešu literatūru studē kā blakuspriekšmetu (žurnālistiem, bibliotekāriem u. c.), jo viņiem nebūtu jāņem viss latviešu literatūras bloks vairāku semestru vai gadu garumā. Varētu paņemt to, kas atbilst katra interesēm un specializācijai.

—Par iespēju paplašināšanos literatūr-

AKADĒMISKĀ

TĀLĀKCEĻĀ

PROBLĒMAS

zinātniskajā jomā ir jau iepriekš teikts, un tuvāk tas diskutējams šaurākā lokā.

—Katedru specializēšanās pavērtu lielākas iespējas aktīvāk iesaistīties valsts sabiedriskajā un kultūras dzīvē. Bieži dzirdētas nopūtas un pārmetumi, ka, piemēram, Dzejas dienās un izcilāko klasiķu lielajās gadskārtās fakultātē ir klusums. Tas nav no negribēšanas un nemācēšanas, drīzāk no pārslodzes un nespējas vienlaicīgi visiem uz visu reaģēt. Kur daudz pavāru, tur putra piedeg, bet jubilejas reizēs bez katliem neiztikt. Latvijas laikā fakultātē notikuši piemiņas akti izciliem latviešu un pasaules kultūras darbiniekiem (Porukam, Dantem, Kantam, Kronvaldu Atim, J. Alunānam u. c.). Specializācijas gadījumā viena no katedrām vairāk varētu aprūpēt šādās reizēs klasiķus, cita — mūsdienu rakstniekus un veidot jo ciešu sadarbību ar Rakstnieku savienību; tiem, kas galu galā gādā izejvielu mūsu darbam — raksta literatūru.

Kāds šim pārdomām par latviešu literatūras turpmāko likteni Universitātē sakars ar vēžiem un kultīem? Filologam jāprot izteikties gan jēdzienu, gan līdzībās. Un tāpat: kaut arī dažkārt par to vīpsnā, vēžu un kulišu maiņa nav bezjēdzīga. Dažkārt lietas būtība ir nevis vēžos, bet tieši kultīs. No cauras kulītes vēži var izkrist, no neelpojoša auduma sūtā un hermētiski noslēgtā kultī arī labi vēži var nosmakt, tāpat pārblīvētā kultī elpošana ir apgrūtināta, un pie mazākās kustības var traumēt viens otram vitāli svarīgus orgānus. Vēl jāteic, ka ar vēžiem ir vienkāršāk, jo viņiem rūp tikai fiziskā eksistence, bet filologiem un cilvēkiem vēl jācinās arī par garīgo eksistenci, kur klāt nāk tādas nianšes kā dažādi estētiskie uzskati, atšķirīgas zinātniskās koncepcijas, psiholoģiskā saderība, tolerance un tā tālāk.

Šis teksts domāts ne tikai graduēto filologu interpretācijai, bet arī, kā mēdz teikt, visiem, kas interesējas par literatūru un kultūru.

VARI KĻŪT PAR "PIEKTVAKARA PUDURA" BALVAS IEGUVĒJU

Jau otro reizi latviešu studentu pētījumus latviešu folklorā un mitoloģijā cenšas veicināt Bostonas (ASV) latviešu folkloras kopa "Piektvakara puduris" un tā vadītāja Ilze Raudsepa. Viņi ir izveidojuši prēmiju fondu 3 labāko darbu apbalvošanai (kopējā summa 120 dolāru).

Pētījumi (1-2 loksnes mašīnrakstā) jāiesniedz līdz 1. maijam LU Latviešu literatūras katedrā doc. Ievai Kalniņai

(telefons 225157) vai filoloģijas zin. doktorei Janīnai Kursītei ZA Literatūras, folkloras un mākslas institūtā (telefons 229908).

Vērtēti tiks tikai patstāvīgi pētījumi. Pagājušā gadā par "Piektvakara pudura" balvu ieguvējiem kļuva I. Ančevska, E. Liparte, G. Anča un I. Zole.

Docente IEVA KALNINA

JAUNUMI JŪSU GRĀMATPLAUKTAM

Atb. red. Z. Eglīte. Bibliotēka un sabiedrība. Zin. raksti, 581. sēj.

A. Bitāns. Romiešu saistību tiesības. Māc. līdz.

V. Bikse, A. Libermanis. Ievads tirgus ekonomikā. Lēk. konsp.

Sast. J. Drēģeris. Dabaszinātņu un to sintētisko analoģu ķīmija. Ķīmijas bakalaura studiju programma. Izdales mat.

Sast. G. Krusts. Iestāšanās mājturībā.

Sast. V. Valeinis. Literatūrteorija. Kurša programma.

G. Kuršs. Content and List of Figures. Pielikums grāmatai.

Sast. V. Klotiņš. Kriminālprocess. Programma.

Studiju priekšmets

(Turpinājums, Sākums "UA" Nr. 2., 4., 5., 6., 8.)

guidance and counseling: padomdošanas zinātnes

health sciences: veselības kopšanas zinātnes

history: vēsture

home economics: mājturība, mājsaimniecība

hospital administration: slimnīcu vadības (saimniecības, administrācijas) zinātnes

hotel administration: viesnīcu vadības (saimniecības, administrācijas) zinātnes

humanities: humanitārās zinātnes

industrial engineering: rūpniecības inženierzinātnes

inorganic chemistry: neorganiskā ķīmija

insurance: apdrošināšana

interior decorating, design: iekštelpu dekorēšana

international relations: starptautiskās attiecības

international trade: starptautiskā tirdzniecība

journalism: žurnālistika

Sast. V. Niedrite. Diplomdarba izstrādāšana ražošanas ekonomikā un vadīšanā. Met. norād.

A. Grīnfelds. Norton Commander 3.0. Met. izstrādne.

G. Praulīte. Eritrocīti un to loma organismā. Met. izstrādne.

L. Kovals. Pētījums par volejbola apakšējo piespēļu izkopšanu kustībā.

Sast. A. Ābele. Dažas veselības pilnveidošanas un sporta attīstības problēmas LU.

В.П.Кивчанс. Введение в герменевтику.

Sast. L. Birziņa. Docents Aleksandrs Pavars (1893 — 1971). Dzīve un darbs.

law: tieslietas, jurisprudence
letters and science: humanitārās un eksaktās zinātnes

liberal arts: humanitārās zinātnes

library science: bibliotēkas zinātnes

marine biology: jūras bioloģija

maritime science: jūras zinātnes

marketing: tirgus zinātnes

materials engineering: materiālu inženierzinātnes

mechanical engineering: mehānikas inženierzinātnes

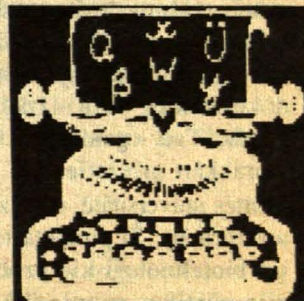
mining engineering: kalnrūpniecības inženierzinātnes

modern history: jaunlaiku vēsture

music: mūzika

music education: mūzikas pedagoģija

(Turpinājums sekos)

Organiskās ķīmijas katedras filiāles vadītājs profesors GUNĀRS DUBURS

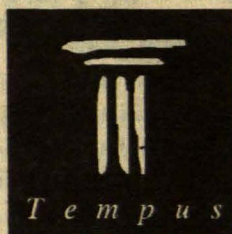
Laikam gan lielākā daļa lasītāju būs dzirdējuši par TEMPUS programmām (Trans - European Mobility Scheme for University Studies). Tās ir daļa no Eiropas Kopienas palīdzības Centrālās un Austrumu Eiropas zemju ekonomikas pārveidošanai. Konkrēti, lai atbalstītu augstākās izglītības sistēmu, veicinātu tās attīstību, sadarbību ar partneriem Eiropas Kopienas zemēs - ar kopējām aktivitātēm un kadru (akadēmiskā personāla un studentu) apmaiņu. TEMPUS programmas veido sākot ar 1990.gadu, tajās piedalās 12 Eiropas Kopienas zemes (Anglija, Beļģija, Dānija, Francija, Grieķija, Itālija, Īrija, Luksemburga, Nīderlande, Portugāle, Spānija, Vācija); no Centrālās un Austrumu Eiropas - sākumā Bulgārija, Čehoslovākija, Dienvidslāvija, Polija, Rumānija, Ungārija, tagad šo zemju skaits sakarā ar vairāku valstu sadalīšanos ir pieaudzis, kopš 1992. gada TEMPUS programmās piedalās arī Latvija, Lietuva un Igaunija.

Ziņas par šādiem projektiem drīz izplatījās arī Latvijā. Dzilāku informāciju pirmo reizi es ieguvi Gentes Universitātē Beļģijā, 1991. gada nogalē. Gentes Universitātē ļoti aktīvi piedalās dažādās starptautiskās programmās un akcijās, iekrājuši krietnu pieredzi šādu programmu noformēšanā, kas nebūt nav vienkārša lieta. Gentes Universitātē dabūju diezgan daudz materiālu par dažādām sadarbības formām - gan Eiropas Kopienas organizētām, gan par universitāšu apvienībām. Šos materiālus pēc atgriešanās Rīgā iesniedzu Latvijas Universitātes un Tehniskās universitātes vadībai. Viesošanās laikā Gentē pārrunājām arī konkrētās sadarbības plānus ķīmijā. Organiskās ķīmijas katedras profesors R. Verhé izteica vēlēšanos sadarboties ar Latvijas ķīmiķiem, kopīgi apspriedām šādas iespējas organiskajā un dabas vielu ķīmijā. Šie priekšlikumi guva arī atbalstu Rīgā - pārrunās ar Latvijas Universitātes rektoru profesoru J. Zaķi un LU Ķīmijas fakultātes dekānu profesoru J. Drēgeri. Sagādājām nepieciešamos dokumentus, kuru, izrādījās, bija visai daudz. Tad - gaidīšanas laiks. Beidzot, vairākkārt griežoties pie prof. R. Verhé Gentes universitātē, nāca ziņa, ka projekts apstiprināts. Šī projekta tēma "**Ķīmiskie un biotehnoloģiskie procesi un simulācija pārtikas rūpniecībā.**" Šai projektā,

kas apstiprināts uz 3 gadiem, bez Gentes universitātes (Beļģijā) Lauksaimniecības un bioinženieru fakultātes Organiskās ķīmijas katedras un Latvijas Universitātes Organiskās ķīmijas katedras filiāles Latvijas Organiskās sintēzes institūtā piedalās arī Latvijas Lauksaimniecības universitātē (Pārtikas tehnoloģijas fakultāte), Rīgas Tehniskā universitātē (Automātikas un skaitļošanas tehnikas fakultāte), Kauņas

PIEDALĀS ARĪ ĶĪMIĶI

Tehnoloģiskā universitātē (Pārtikas tehnoloģijas katedra). No Rietumeiropas: Vageningenas Lauksaimniecības universitātes (Nīderlandē) Organiskās ķīmijas un Pārtikas tehnoloģijas katedras, Lidsas universitātes (Lielbritānijā) Pārtikas zinātnes katedra, Bergenā universitātes (Norvē-

ģijā) Organiskās ķīmijas katedra. Tātad visai interesants dalībnieku sastāvs. Pats projekts gan arī ir komplekss - tas ietver organisko un dabas vielu ķīmiju, pārtikas rūpniecības tehnoloģiju, procesu automatizāciju un simulēšanu ar skaitļošanas tehnikas palīdzību. Šie jautājumi attiecas uz TEMPUS programmu prioritātēm, tie ir guvuši visai lielu attīstību Eiropas Kopienas zemēs, un uzskata, ka tam ir arī ievērojama nozīme šo zemju labklājībā, tādēļ arī atbalstīta šī programma, kuras mērķis ir uzlabot studentu un augstskolu absolventu apmācību, veidojot jaunus apmācību kursus, veicinot studentu, mācību spēku un zinātnisko darbinieku apmaiņu, sekmējot laboratoriju apgādi ar nepieciešamo iekārtu. Šiem pasākumiem ir pamats pašreizējās Organiskās ķīmijas katedras un tās filiāles darbībā - gan mācībās, gan, kas arī ir svarīgi, zinātniskajā darbībā, kura ir saistīta ar mācībām - tā tas ir Organiskās ķīmijas katedrā un tās filiālē, kura atrodas Organiskās sintēzes institūtā.

Svarīgs pārtikas vielu ķīmijas aspekts ir pārtikas vielu bojāšanās procesi, to novēršana, barības vielu stabilizācija, pārtikas vielu piedevas. Šai ziņā perspektīvi ir Ķīmijas fakultātes Organiskās ķīmijas katedras un tās filiāles Organiskās sintēzes institūta pētījumi ar antioksidantiem. Organiskās sintēzes institūtā notiek arī daļas vecāko kursu studentu apmācība, izlietojot

Organiskās sintēzes institūta laboratoriju telpas un zinātnisko iekārtu speciālistu vadībā. Ir izstrādāti vai tiek gatavoti kursi pārtikas vielu ķīmijā un analizē, no šiem aspektiem tiek papildināti un modificēti daži citi kursi (piemēram, izmeklētas nodaļas bioorganiskajā un dabas vielu ķīmijā). Diezgan daudz kopēja ir pētniecisko darbu virzienos ar Rietumvalstu universitātēm, kuras ir iesaistītas šajā TEMPUS projektā:

Lidsas universitātē pēta pārtikas vielu piedevas, Bergenā universitātē - karteonīdus, Gentes universitātē - heterocikliskos savienojumus. Tas palīdzēs veidot sadarbību universitāšu starpā. Pagaidām mazāk kopēju saskares punktu ir ar citām Latvijas un Lietuvas universitātēm, taču arī šeit veidojas kontakti. Būtbū viss darbs vēl priekšā. Pašlaik reālu sadarbību ievērojami kavē visai sliktie sakari - ātrai saziņai ar Rietumu universitātēm, it sevišķi ar projekta koordinātoru prof. R. Verhé. Telefaksa veidā informācijas lielākoties pienāk ļoti izkropļoti, bieži nesaprotami, teleksu Rietumos palicis ļoti maz, telefona sarunas jāpiesaka ievērojamu laiku iepriekš. Savukārt studentu apmācību traucē specifiskas modernas aparatūras un pavairošanas tehnikas trūkums. Ceram ar laiku, arī TEMPUS programmas palīdzību, vismaz daļu šo trūkumu novērst, bet jāņem vērā, ka tas prasīs nopietnu darbu un iedziļināšanos sadarbības problēmās, kuras pie mums bieži vēl ir neapjaustas.

ua UNIVERSITĀTES AVIZE TURPINĀM INFORMĒT

- UA Nr. 8 uzskaitē Jus informēt par politehnikumu nosaukumu maiņu matēri Apvienotajā karalistē. Šajā numurā publicējam Stepenja Padome apstiprinātos jaunus nosaukumus.
- ARNO LIETINS
- The Robert Gordon Institute of Technology (in Aberdeen) - The Robert Gordon University.
 Anglia Polytechnic - Anglia Polytechnic University.
 Birmingham Polytechnic - University of Central England in Birmingham.
 Bournemouth Polytechnic - Bournemouth University.
 Brighton Polytechnic - The University of Brighton.
 Bristol Polytechnic - University of the West of England at Bristol.
 Polytechnic of Central London - Westminster University.
 City of London Polytechnic - London Guildhall University.
 Coventry Polytechnic - Coventry University.
 Polytechnic of East London - University of East London.
 Glasgow Polytechnic - Glasgow Caledonian University.
 Hatfield Polytechnic - University of Hertfordshire.
 Polytechnic of Huddersfield - Huddersfield University.
 Humber-side Polytechnic - University of Humber-side.
 Kingston Polytechnic - Kingston University.
 Lancashire Polytechnic - University of Central Lancashire.
 Leeds Polytechnic - Leeds Metropolitan University.
 Leicester Polytechnic - De Montfort University.
 Liverpool Polytechnic - Liverpool John Moores University.
 Manchester Polytechnic - Manchester Metropolitan University.
 Middlesex Polytechnic - Middlesex University.
 Newcastle Polytechnic - University of Northumbria at Newcastle.
 Polytechnic of North London - University of North London.
 Nottingham Polytechnic - Nottingham Trent University.
 Oxford Polytechnic - Oxford Brookes University.
 Paisley College of Technology - University of Paisley.
 Portsmouth Polytechnic - University of Portsmouth.
 Sheffield City Polytechnic - Sheffield Hallam University.
 South Bank Polytechnic - South Bank University.
 Polytechnic South West - University of Plymouth.
 Staffordshire Polytechnic - Staffordshire University.
 Sunderland Polytechnic - University of Sunderland.
 Teesside Polytechnic - University of Teesside.
 Thames Polytechnic - University of Greenwich.
 Polytechnic of Wales - University of Glamorgan.
 Polytechnic of West London - Thames Valley University.
 Wolverhampton Polytechnic - University of Wolverhampton.

Vēstures un filozofijas fakultātes studente **AIJA ŠULTE**

1928. gadā pēc arhitekta un būvuzņēmēja Kristapa Morberga nāves LU kļuva par viņa īpašumu (vecajā numerācijā nāmi Aspazijas bulv. 3, 4, 5; Basteja bulv. 7/8; Valņu ielā 14; vasarnīca un gruntsgabali Jūrmalā) mantinieci. Līdz 1940. gadam nāmi ir bijuši LU īpašuma. Otrā pasaules kara laikā daži nāmi tika nopostīti. Universitātei juridiski pieder šie nāmi, no tiem pašreiz gandrīz neviens nav LU īpašumā vai lietošanā. Ir pienācis laiks LU atgūt savus īpašumus.

pat noticis tāds fakts kā īpašuma nacionalizēšana, tad šie nāmi ir arī tagadējais Universitātes īpašums. Viņš uzskata, ka nepieciešamas pārrunas ar organizācijām, firmām, kas atrodas ēkās un jāatrod kompromisa variants.

LU juriskonsults palika pie savām domām: —Šis jautājums jānokārto likumā paredzētajā kārtībā. Un tas ir sarežģītāks, nekā varētu domāt.

Pašvaldībām lūgts izskatīt lietu par īpašumu atdošanu LU, taču tās atrunājas ar to, ka:

1) nav vēl pieņemts attiecīgs likums Augstākajā Padomē un

2) tām ir jātiek galā ar privātajām lietām.

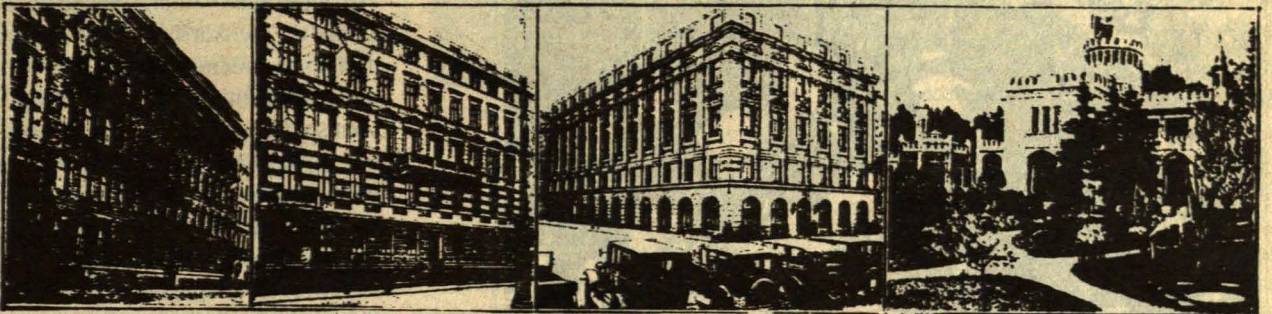
Iesniegums nodots arī Augstākajā Pa-

Basteja bulv. 7/8 (tag. 10/12) daļēji ir LU lietošanā. Šajā namā atrodas LU kopmītnes, Kultūras Fonds u. c. Aspazijas bulv. 3, 4, 5 (vecā numerācija) ir visiem ļābi zināmā viesnīca "Rīga".

Šo ēku atgūšana rada sarežģījumus, jo daļa namu ir atjaunota, daļa — nav. Viena ēka kara laikā bija pilnīgi sagrāuta. Tāpēc grūti spriest, kas pienākas LU, kas nē. Interesanti, ka par šīm ēkām testamentā atstātas saistības. Tās LU nav spējīga (pēc J. Novožilova kunga domām) izpildīt, jo gruntsgabali un namīpašumi nav peļņu nesošī. Pēc testamenta ēka paredzēta nevis firmām, bet gan LU pasniedzējiem kā dzīvokļu ēka. Nāms tātad netiek izmantots, kā tas ir paredzēts testamentā. Katrā ziņā jāatzīst, ka organizācijas, kas tagad atro-

GRIBAM TO, KAS IR MŪSU

Universitātei noņemļettee Kristapa Morberga īhpašchumi

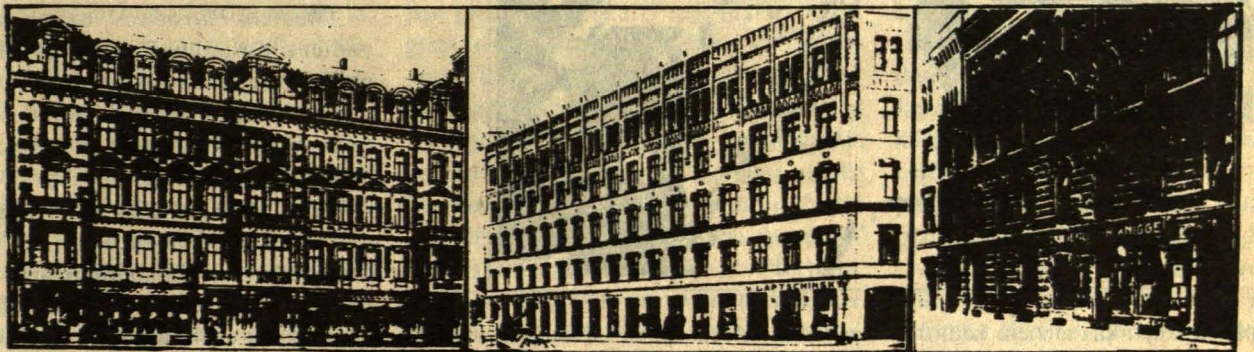

Basteja bulv. 3.

Basteja bulv. 7.

Aspazijas bulv. 5.

Basteja bulv. 7/8.

Basteja bulv. 4.

Basteja bulv. 5.

Basteja bulv. 7.

Sarežģīto situāciju jautājumā par šo mantojumu mums izskaidroja LU juriskonsults J. Novožilova kungs.

Tā kā LU ir valsts iestāde, tad 1940. gada īpašuma atņemšanu nevar saukt par nacionalizāciju. Universitātei vienkārši atņēma šos īpašumus. Arī Valsts arhīvs nedod izziņu, ka šie nāmi būtu nacionalizēti. Kā "Universitātes Avīzi" informēja LU rektors J. Zaķis, 26. janvārī notikusi tikšanās ar "Labvakar" pārstāvi E. Inkēna kungu. sarunā klāt bija abu organizāciju juristi. E. Inkēna kunga interpretācija: —Tā kā nav

domē, No tās tika saņemtas divas atbildes, kas katrā ziņā ietver sevi pretrunu. Pirmā atbilde — mūsu valsti vēl nav likuma par īpašuma atdošanu juridiskām personām. Otrajā atbildē norādīts, ka šis jautājums jākārtro likumdošanā paredzētajā kārtībā.

Šobrīd atgūta lietošanā vasarnīca un gruntsgabali Dzintaru prospektā 52/54, Jūrmalā. Pirms tam tur bija Vissavienības Arodbiedrības sanatorija, tad to pārņēma vietējās arodbiedrības. Valsts atzinusi, ka šo arhitektūras pieminekli tomēr labāk saglabās augstākā mācību iestāde.

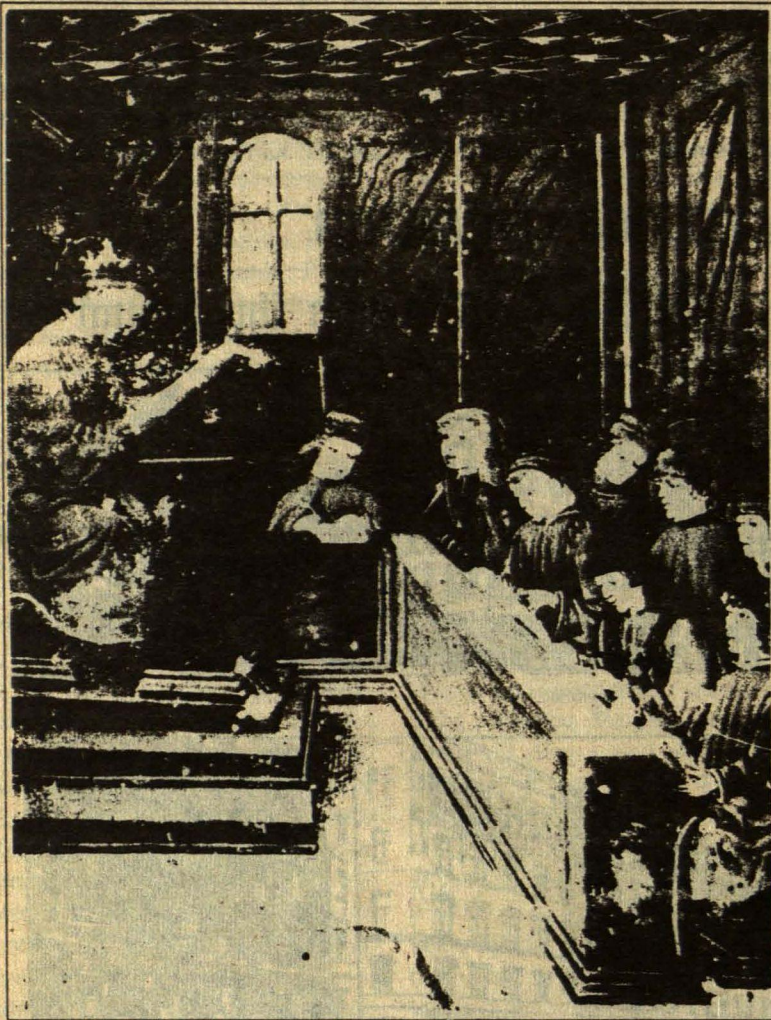
das minētajās ēkās, ir ieguldījušas diezgan daudz līdzekļu, lai tās ļābi izskatītos.

Pagaidām nav atbildes no Ministru Padomes, pie kuras LU ir griezušies ar lūgumu izskatīt jautājumu par pārējo īpašumu nodošanu LU lietošanā. J. Novožilova kungs uzskata, ka galvenais, lai tiktu atzītas LU tiesības uz K. Morberga nāmiem.

KAS DZIMA BOLONĀ, PARĪZĒ, SALAMANKĀ, OKSFORDĀ?

No itāļu valodas tulkojis
SERGEJS KRUKS

Universitātes ir viduslaiku Rietumeiropas oriģinālākā parādība. Vecāko augstskolu tradīcijas turpina arī modernie pasniedzēji un studenti (kā nu kur). Daudz kas, vismaz formas ziņā, aizgājis nebūtībā, bet varbūt ir vērts atjaunot arī to?

Lūk, pasniedzējs, kas aizņem kāda nama pirmo stāvu. Tepat jauniešu grupa no visas Eiropas. Jaunieši maksā, pasniedzējs viņiem māca kādu no septiņām *artes liberales*. Trīs mākslas tagad dēvējam par humanitārām: gramatika, retorika, loģika, četras par zinātniskām: aritmētika, ģeometrija, mūzika un astronomija. Šāds iedalījums pastāvēja Senekas laikā.

Bolonā, Parīzē, Salamankā, Oksfordā dzima pirmās korporācijas jeb mūsdienu valodā — fakultātes. Tiesību, medicīnas, filoloģijas un studiju karaliene — teoloģijas korporācija.

Tiesi viduslaikos radās šādas "studijas", tādu jauniešu grupas vai korporāci-

jas, kuri vēlējās apgūt "*de omnibus rebus*" (visas lietas). Pēc XI gadsimta vajadzības pēc zināšanām — ne tikai garīgām, bet arī laicīgām — kļuva jō lielākas. Bagāto vecāku bērni bija ar mieru doties garajā ceļā uz pilsētām, kurās dzīvojuši viņus interesējošo mākslu slavenākie meistari.

Ja agrāk studijas bija domātas tikai tiem, kas gribējuši veltīt savu dzīvi baznīcai (arī zinātnes pirmkārt bija teoloģija un filozofija), tad XI gadsimtā palielinās interese par mākslām. Tādā veidā bija likti pamati "merkantilajai buržuāzijai".

Grāmatas vēl joprojām pavairoja ar roku, oficiālā valoda bija latīņu, pasniedzēji mācīja studentiem, ka Zeme ir plakana un

aiz Gibraltāras atrodas tikai elle. Taču tas bija universitāšu laikmets, ko mūsdienās dēvējam par kultūras templiem. Kristīgā Eiropa var lepoties ar šādu savādu jaunievedumu.

Demogrāfiskā revolūcija, ceļu un pilsētu attīstība no XI—XIII gadsimtam izveidoja arī universitātes, vēlāk arī cilvēku — intelektuāli. Pat vārda "*universitas*" etimoloģija liecina par intelektuāļu kopu, kas tiecas "*in unum*" — pēc zināšanām, kurām piedēvēja dievišķo pirmsākumu. Tiesi tāpēc studiju piramīdas galā bija teoloģija, kurai sekoja filozofija: Atklāsmē un Prāts. Šāda hierarhija nav izjaukta pat līdz šai dienai, vienīgi tiek sekularizēta.

Lai vēsturiskā aina izskatītos pilnīgāka, jāpiemin arī koledžas. Koledžas viduslaikos bija istās studentu mājas, īpaši tālu dzīvojošajiem jauniešiem. Tās radās kā visnabadzīgāko zinātnieku patversmes. Vēlāk no vienkāršām patversmēm un labdarības iestādēm koledžas pārveidojās par universitātēm, kuru iedzīvotāji bija ne vien studenti, bet arī paši profesori.

Lai gūtu priekšstatu par veco koledžu dzīvi, jānodod uz Oksfordu un Kembridžu, kur koledžas vēl tagad saglabā viduslaiku universitāšu dzīves tradīcijas.

Šķiet, ka vispazīstamākā studentu apdzīvotā vieta ir Parīzes Latīņu kvartāls ar Sorbonnas universitāti.

"*Studium Parisiensis*" dzimis ap 1070. gadiem, nosaukts Sorbonnas vārdā par godu savai vecākajai koledžai, ko 1257. gadā dibinājis Roberts de Sorbons, lai dotu bezmaksas pamanti 16 nabadzīgiem teoloģijas studentiem.

Parīze ātri vien kļuva par svarīgāko viduslaiku Teoloģijas fakultāti. Par tās kontroli izcēlās vairāki konflikti starp vietējās baznīcas vadību un Vatikānu, vēlāk arī ar dominikāņu un franciskāņu ordeņiem. Fakultātes pasniedzējiem un studentiem Roma garantēja juridisko imunitāti. Bija arī citas privilēģijas.

Čīņa par autonomiju bija ilga. Pāvesta bulla *Pareks Scientiarum* noteica Eiropas pirmos Universitātes statūtus. Taču Parīzē mācīja ne tikai teoloģiju, bija arī medicīnas, kanonisko tiesību un brīvo mākslu fakultātes. XII gadsimtā atklāja no jauna grieķu, arābu un ebreju filozofiju. Strīdi teologu un filozofu starpā kļuva gandrīz vai par ikdienišķu parādību.

Parīzi slava apvijusi visa XIII gadsimta laikā. Lai kļuva par docentu, bija jāizstāvē tā saucamais Sorbonnas diploms. Diplomu

publiski apsprieda no 5 rītā līdz 7 vakarā vasaras pirmajā piektdienā.

XIV gs. "*Studium Parisiensis*" zaudē savu nozīmi. Simtgadu karš radījis briesmas ceļotājiem.

Tagad Sorbonna atrodas ēkā, kuru tai dāvājis kardināls Rišeljē, universitātes kādreizējais absolvents. Vēl šeit ir studējis Akvinas Toms, franciskāņi Bonaventina un Dans Skots, vēlāk arī Paskāls, Prusts, Dimā, M. Kiri.

Vecākās universitātes titulu var apstrīdēt Boloņas *Alma mater studiorum*, dibināta 1088. gadā. Katrā ziņā tieši šeit pirmo reizi ir izskanējis vārds "*universitas*" kā tiesību zinātņu studentu grupas apzīmējums. Tie paši izvēlējās sev pasniedzējus un maksāja viņiem.

Daudzie konflikti ar pilsētas varu, kas gribējusi pakārtot savai kontrolei šo svarīgo kultūras centru, noveda pie universitātes šķelšanās. Šādi veidojās mācību iestādes arī citās pilsētās.

Boloņā no 1116. līdz 1140. gadam pasniedza kāds *IRNERIO*, Justiniāna "*Corpus Iuris Civilis*" slavenais komentētājs. Viņa Romas tiesību studiju metode ātri izplatījās visā Eiropā.

1316. gadā Boloņas universitātes pasniedzējs Mondino de Ljucci izdod "*Anatomiju*". Šī grāmata kļuvis par klasisku rokasgrāmatu, kurai bija lemts ieņemt ievērojamu vietu Eiropas medicīnā. Bet anatomijas pētniecības iesācējs bija Taddeo Alderotti. Jāatceras, ka attieksme pret liķu sekcijas izdarīšanu bija ārkārtīgi noraidoša.

Oksfordas pirmsākumi ir apvīti ar mītiem, ar konfliktiem starp "*Studium generale*" un valsts un baznīcas varu.

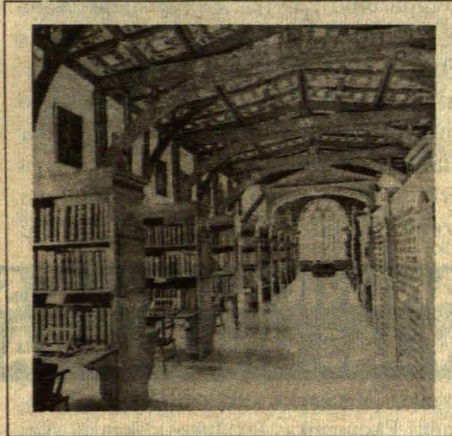
Līdz XII gs. vidum dzīvi Temzas krastos organizēja Parīzes augstskolas absolventi. Henrija II likums pieprasījis visu angļu atgriešanos dzimtenē un jau 1187. gadā Oksforda kļuvis par slaveno studiju centru.

1208. gadā kāds students nonāvējis savu mīlāko (iespējams, tā bija vietējā zemniece); tas izraisīja smagu konfliktu starp "*Studium*" un pilsētu. Bija pārtrauktas pat lekcijas. Šī lieta aizskanējusi līdz karalim Jānim Bezzemniekam, pie kura pēc palīdzības griezušies pilsētnieki. Taču spēcīgāks izrādījās pāvests Inocents III, universitātes un teoloģijas fakultātes profesors. 1214. gadā Oksfordas "*Studium*" saņēma privilēģiju un imunitātes hartu. Tā garantēja skolas interešu prioritāti pār pilsētas interesēm.

1218. gadā Spānijas karalis Alfonso IX Salamankā dibinājis "*Studium generale*", kas konkurēja ar Parīzi. Dažus gadus vēlāk skola saņēma pāvesta Aleksandra IV

un karaļa Ferdinanda III privilēģijas. Šeit uzplauka visas fundamentālās fakultātes: teoloģijas (ar 15 studiju gadiem), filozofijas (pateicoties arābiem, šeit saglabājušies grieķu filozofu darbi, sākot ar Aristoteļa "Fiziku" un "Metafiziku"), medicīnas un, protams, valodu (pirmkārt, arābu un ebreju).

Trīs gadsimtus Spānijā bija labvēlīgi apstākļi kultūru mijiedarbībai, kur relatīvā harmonijā kopā dzīvoja arābi, ebreji un kristieši. Šo idilli pārtrauca katolu hegemonija, kas beidzās ar moru un ebreju padzīšanu no Spānijas 1492. gadā.

■ Oksfordas Bodleianas bibliotēka. Tā droši vien ir visievērojamākā grāmatu kolekcija pasaulē.

K. GRANTSKALNA fotoreprodukcijas

Eiropas austrumos pirmo universitāti dibināja 1347. gadā Prāgā. "*Studium generale*" atradās kādā vecpilsētas ebrejam piederošajā ēkā. Tepat blakus 1366. gadā atvēra pirmo koledžu — "*Carolinum*", ko šādi nosauca par godu skolas dibinātājam Bohēmijas karalim Kārlim IV.

Augstskolas pasniedzēji ilgi nevarēja izvēlēties — Parīzes vai Boloņas attīstības modeli, bet studentus iedalīja četrās "tautībās" (divas slāvu un divas ģermāņu). Drīz vien tas noveda pie konfliktiem. 1372. gadā Prāgas universitāte sašķēlās. Pilsētā nu jau bija divas skolas: viena — mākslu un teoloģijas, un otra — tiesību. Vācu studenti aizbrauca uz labvēlīgāko Leipcigu. Palikušie slāvu studenti nesuši savai universitātei "erezijas perēkļa" slavu. Husistu revolūcija 1419. gadā lieku reizi apstiprināja opozīcijas eksistenci. Konstancas koncils nosodīja Husu un slēdza vairākas universitātes fakultātes.

Kā atzīmē vēsturnieki, Prāga ir radījusi tieksmi pēc zināšanām šajā Eiropas daļā un paātrināja intelektuālo elitāro slāņu rašanos.

Kas ir bijis Krakovā, obligāti būs iegriezies "*Collegium Mains*", 1400. gadā dibinātajā profesoru institūcijā. Iestāde dzima ar Polijas karalienes Jadvigas atbal-

stu. Pati universitāte tika atklāta agrāk, 1364. gada 12. maijā, karaļa Kazimira laikā, taču pārtrauca savu darbu pēc dibinātāja nāves. Jadviga ar vīru Vladislavu Jagello atjaunoja augstskolu. Karaliene iegādājās sāls raktuves, kuru ienākumi nodrošināja stipendijas pasniedzējiem. 1397. gadā viņi saņēma no pāvesta Bonifācija IX atļauju dibināt Krakovā teoloģijas fakultāti. Līdz ar to universitāte tika iekļauta Eiropas labāko skolu sarakstā.

Krakovas "*Studium*" bija speciālās, tā saucamās privātdibinātās, modernā valodā — sponsorētās katedras. Pirmā — matemātikas un astronomijas — pastāvēja kopš 1405. gada.

Universitātes oficiālā valoda līdz 1777. gadam bija latīņu. Reforma paredzēja, ka, ieviešot studijas poļu valodā, skola atgūs autoritāti jauniešu vidū, kuri deva priekšroku Padujai, Boloņai, Parīzei.

XIV—XV gs. akadēmiskā (universitātes) izglītība izplatījās visā Eiropā. Humānisma uzplaukums, cilvēku tieksme pēc zināšanām un darbības, viņu vēlēšanās pētīt jaunas pasaules lika valdniekiem un mecenātiem dibināt pētniecības un studiju centrus. Francijā šādi bija Avinjonā (1303), Orleānā (1306), Grenoblē (1339), Perpinjānā (1350), Oranzā (1365), Pireneju pussalā — Valjadeliā (1346), Hueskā (1354), Barselonā (1430), Saragosā (1474), Alkalā de Henares (1499), Valensijā (1500). Impērijā jāmin Mainca (1386), Erfurte (1392), Rostoka (1419), Lavanio (1426), Bazilea (1460), Upsala (1477), Kopenhāgena (1479). Modernā domāšana nebūtu iespējama bez šī zināšanu tīkla. Var sacīt, ka universitātes kaut kādā ziņā ir aizvietojušas viduslaiku svētceļojumu mērķus. Pati reliģiskā ticība tika pakļauta nopietnai Galileja, Ņūtona, Kopernika un filozofu prāta pārbaudei.

Vācu filozofs, valodnieks un politiķis Vilhelms fon Humbolts 1810. gadā sāka reformēt Berlīnes universitāti. Pēc šī modeļa vēlāk tika pārbūvētas gandrīz visas Eiropas universitātes. Tas notika līdz studentu nemieriem 1968. gadā. Ar šo laiku mainījās uzņemšanas kritēriji, no pamata elitārās universitāte kļuvis par masu augstskolu. Nav vairāk arī fakultāšu hierarhijas. Visas disciplīnas, visas fakultātes darbojas kopā, pētot starpdisciplīnu aspektus, kas ir mūsu laikmeta īpašs izaicinājums zinātniekiem.

CIENĪJAMIE LASĪTĀJI!

Dr. mat., Fraternitas Vanenica t/l
seniors
ANDREJS JAUNZEMS

Pagājušā gada nogalē iesniedzu "Universitātes Avīzei" materiālus par latviešu studentu korporāciju Fraternitas Vanenica. Lai izvairītos no satura sagrozījumiem, pēc rediģēšanas pats pārbaudīju rakstus. Piekodināju redaktorei Ilzei Brinkmanei.

lai neko negroza bez manas ziņas. Tomēr notika kaut kas tik bezjēdzīgs, ko ilgi neesmu piedzīvojis. Maketējot avīzes 1993. gada 19. janvāra numuru, izrādījās, ka avīzē nepietiek vietas pilnam virsrakstam un pilnai seniora komersa runai. "Universitātes Avīze" tādos gadījumos rīkojas brutāli: to virsraksta daļu un to raksta daļu, kas nesaiet paredzētajos laukumos, "nocērt" un atmet. Tā rezultātā virsraksta "Fraternitas Vanenica uzsāk savu darbību Latvijas Universitātē" vietā 19. janvāra avīzē parādījās virsraksts "Fraternitas Vanenica uzsāk savu darbību". Redaktore nesaprata, ka līdz ar to principiāli mainās informācija. Īstenība ir tāda, ka Fraternitas Vanenica uzsāka savu darbību 1947. gadā un nav pārtraukusi ārzemēs to līdz pat šim laikam. Vanēni

visā pasaulē lepojas ar to. 1992. gada decembrī Fraternitas Vanenica uzsāka savu darbību Latvijas Universitātē. Seniora runai vieta pietikusi tikai pusei. Bez manas piekrišanas otra puse atmesta.

Mani dziļi sarūgtināja šis starpgadījums. Tas ir mūsu izglītības krīzes simptoms. Nudien, neticami, ka avīzes redaktore nespēj atšķirt vārdus "uzsākt darbību" un "atsākt darbību".

Visā nopietnībā pieprasu turpmāk Latvijas Universitātē nepiešķirt bakalaura grādu neviēnā speciālitātē tiem studentiem, kas nespēj atšķirt vārdus "uzsākt darbību" un "atsākt darbību", "pastāvīgs" un "patstāvīgs", "ka" un "kad".

FRATERNITAS VANENICA UZSAK SAVU DARBĪBU LATVIJAS UNIVERSITĀTĒ

Godājamais Latvijas Universitātes Rektors!
Godājamais Latvijas Universitātes Prorektors!

Godājamais Prezidiju Konventa seniors!
Mīļie viesi! Brāļi vanēni!

Atskatīsimies tālākā un tuvākā pagātnē. 1947. gada 20. jūnijā 18 latviešu jaunekļi, Minhenes augstskolas studenti, nodibināja korporāciju FRATERNITAS VANENICA ar krāsām zaļš—sarkans—sudrabs un devīzēm: Tēvijai, pienākumam, draudzībai un Veritāti, humanitāti, virtuti.

Ar lielu prieku varu jums paziņot, ka mūsu vidū šodien ir viens no Fraternitas Vanenica dibinātājiem — filistrs Miervaldis Sipiņš. Miervaldis jau 45 gadus un 7 dienas ar cieņu nes zaļš—sarkans—sīdraba trikoloru.

Uz mūsu galdā jūs redzat rudzu maizes aplīšus, kas simboliski atgādina, ka Vanenicas dibinātāji bija bēgļu gaitās esošie latviešu studenti kara izpostītajā Vācijā. Atkal un atkal atgādina arī mūsdienās aktuālu patiesību: īslaicīgas materiālas grūtības nespēj salauzt latviešu dzimtenes mīlestību un ticību ideāliem, trūkums nespēj salauzt latviešu goda prātu un tieksmi pēc gara gaismas.

Fraternitas Vanenica 1947. gada 6. septembrī garantēja Apvienoto Korporāciju Komānu pie Selonijas un 1949. gada 16. septembrī to uzņēma Latvijas Korporāciju Apvienībā.

Ar 1950. gada 21. jūniju Fraternitas Vanenica konvents atsāka darbību ASV ar Prezidiju sēdekli Ņujorkā.

Beidzot ceļš Vanenicu no Alpu kalniem caur Ņujorku atveda Dzintarjūras krastā. 1992. gada 24. septembrī Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātē 503. auditorijā Miervaldis uzliek fukšu deķeļus pirmajiem

deviņiem Vanenicas fukšiem Latvijā. 7. decembrī Ekonomikas fakultātes dekanātā sveču gaismā, kas bija iedegtas gan romantikas dēļ, gan arī tīri praktiskas nepieciešamības dēļ, jo tovakar visā mājā bija nodzīsusī gaisma, Miervaldis visiem deviņiem fukšiem uzliek krāsas. No šī brīža Fraternitas Vanenica ir Latvijas Universitātē.

Un tagad brāļi vanēni ar mīliem viesiem ir šeit, Reitera namā, savā pirmajā komersā Rīgā.

Latvijas Universitātes rektors un prorektors ļoti labvēlīgi izturas pret korporācijām vispār un Vanenicu īpaši. Visi ir vienprātīgi par to, ka korporācijām Latvijā nekavējotī jāklūst par aktīvām studējošās jaunatnes audzināšanas organizācijām.

Korporācijām darba pietiks. Jo privātās iniciatīvas brīvība novedusi pie tā, ka sabiedriskās dzīves virspusē uzpeld netīras putas. Latvijā neredzētos apjomos izplatās cietirdība un laupīšana, zagšana, korupcija un netiklība. Grimst izglītības prestižs. Īstiem latviešiem pretīga amorāla, negodīga rīcība, tāpēc biznesa aprindās virsroku gūst svešinieki. Ekonomiskais spēks svešiniekiem dod politisko varu. Nav pieļaujams, ka laudim rodas iespaids, it kā komunistu laikā bija vairāk kārtības un taisnīgāka dzīve. Nav pieļaujams, ka nenosakāmas tautības pitekantropi spožos mersedesos, kas pirkti par Latvijas kapsētās nozagtām pieminekļu plāksnēm, kompromitē neatkarīgo Latviju! Jāsaprot taču, ka korupcija augstākajos varas escelonos neatkarīgajai Latvijai ir bīstamāka nekā Krievijas kara spēki!

Latvijai tūlīt nepieciešama spēcīga gaisa nacionāla ideoloģija. Vēl vairāk, Latvijai nepieciešama asa slota, kas tīri slauka.

Fraternitas Vanenica visiem spēkiem stiprinās latviešu studentu vidū Tēvzemes mīlestību un godaprātu, darba prieku un pienākuma apziņu, centīsies izveidot krietnus tautiešus un sabiedrībai derīgus izglītotus pilsoņus. Izglītību turībai, turību izglītībai!

Ja situācija prasīs, vanēni būs spējīgi arī uz radikālu rīcību.

Nekļūdišos, ja teikšu, ka arī mūsu brāļiem vanēņiem svešumā sākas aktīva darba cēliens. Jo viņi nedrīkst un negrib palikt malā stāvētāji laikā, kad uz svaru kausa ir neatkarīgās Latvijas nākotne. Tieši tagad spilgti ir redzams, kas ir īsts Latvijas patriots, bet kas — kosmopolīts, kam pirmajā vietā ir viņa paša labklājība un viņa paša labā oma.

Piedodiet man, mīļie draugi, ka svētku reizē runāju par āpīgām lietām. Tomēr īsts buršs nedrīkst ne'eaģēt pat uz personīgu apvainojumu. Vai tad buršs var palikt vienaldzīgs, redzot latviešu tautas ciešanas? Nemūžam!

Vanēņu devīze ir: Tēvijai, pienākumam, draudzībai. Latvijas sāpes ir vanēņu sāpes. Vanēņu augstākais pienākums ir strādāt un cīnīties par Latvijas uzplaukumu. Darbošanās cildenu ideālu vārdā stiprinās draudzību. Un, ticiet, tieši tāpat kā Vanenicas dibinātājiem 1947. gadā posta pilnajā Vācijā netrūka optimisma, arī mēs kvēli ticam Latvijas atdzimšanai. Arī mums netrūks jautrības un prieka, buršu dziesmu un alus.

Būsim vienoti! Jo katrs par sevi mēs esam vājas būtnes, bet visi kopā esam latviešu tauta.

Lai dzīvo latviešu studentu korporācijas!
Augst' lai dzīvo Vanenica!

ANDREJS JAUNZEMS, Fraternitas Vanenica t/l seniors

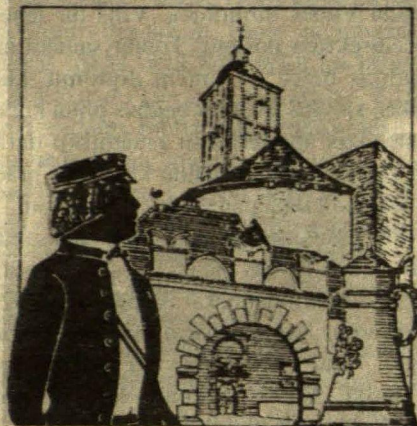
"GAUDEAMUS IGITUR"

GUNĀRS CIMBULIS

Tā saucās izstāde, kas notika Vinē no 1992. gada 28. maija līdz 18. oktobrim, ko oficiāli rīkoja Šalaburgas pili Vīnes provinces (zemienes — "Niederösterreich") valdības kultūras birojs. Izstāde bija ļoti plaši noorganizēta un apmeklēta. Ekspozīcijas deva Eiropas, Izraēlas un ASV dažādi archivi, mūzeji, bibliotēkas, studentu korporācijas un augstskolas. Ja kādreiz vēl atskan frāze, ka korporācijas ir savu laiku pārdzīvojušas, tad tieši šī austriešu izstāde liecināja pretējo. Bez Baltijas valstīm, korporācijas ir turpinājušas darboties Polijā, Vācijā, Austrijā, Čehijā, Ungārijā, Lichtenšteinā, Šveicē, Beļģijā, Itālijā, Čīlē, Japānā un ASV. Protams, visām viņām ir internacionāls raksturs, bet tās ikkatrā zemē studentos ir ieaudzinājušas labas īpašības: godīgumu, disciplīnu un Tēvzemes mīlestību.

Izstādē galvenokārt bija ekspozīcijas ceremoniju regālijas, jubileju piemiņas lietas, fotografijas, studentu raksti, apģērbi, dzērienu trauki, smēķēšanas piederumi, karogi, vāpeni, deķeļi, krāsu lentas, studentu dziesmu grāmatas, literatūra, dokumenti, plakāti, litografijas, zīmējumi, glez-

STUDENTISCHES LEBEN · EINST & JETZT
SCHLOSS SCHALLABURG

nas, paukošanās piederumi u.c. atribūti.

Ielūgums Latvijas korporācijām sveatnē piedalīties šinī internacionālajā skatē tika saņemts ļoti vēlu, īsi pirms izstādes atklāšanas. Šo rindīņu rakstītājs ieteica austriešiem sazināties ar Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja direktisi Klāru Radziņu, kurā 1990. gada vasarā sarīkoja latviešu studentu organizāciju vēstures izstādi muzeja telpās.

Šķiet, ka austrieši uz šo ierosinājumu nebija atsaukušies. Par latviešu nodaļas

REDAKTORES VIEDOKLIS

Iepazīstoties ar A. Jaunzema kungu, arī es piedzīvoju un uzzināju daudz ko nebijušu. Piemēram, pirmajā tikšanās reizē dzirdēju līdz šim nedzirdētu salīdzinājumu un priekšstatu par redaktora darbu: "Vai jūs zināt, kas ir stabs? Tā ir izredīgēta egļe." Pasmaidīju, jo tā līdz šim nebiju strādājusi ar iesniegtajiem materiāliem.

Tāpat līdz šim esmu sapratusi, ka strādāju Latvijas Universitātes izdevumā, katra teikuma galā nav jārakstām, ka tas notiek LU, jo, ja rakstām par citām augstskolām un vietām, tas parādās rubriku nosaukumos. A. Jaunzema kungs ļoti sāpīgi uztvēris, ka virsaktā trūkst šī LU, kādēļ lasītājs būs bezgala maldināts. Domāju, ja lasītāju ieinteresēs šī materiālu kopa un viņš to izlasīs, tad jau A. Jaunzema kunga runas pirmajā teikumā sākas stāsts par patieso vēsturi. Tekstā neesmu rediģējusi ne vārdus "uzsāk" virsaktā, ne "atsāk" tālāk A. Jaunzema runas tekstā. Tā nu šoreiz ir bijusi autora brīva izvēle.

Interesants liekas apgalvojums: "Universitātes Avīzē" tādos gadījumos rīkojas brutāli", jo ar A. Jaunzema kungu kā auto-

ru sastapos pirmo reizi.

Atliek priecāties, ka Fraternitas Vanenica fukši Latvijas Universitātē divu mēnešu laikā kļūst par krāsnešiem. Tas droši vien liecina par uzticību jaunajiem vanēņiem.

Vēl pirms pāris gadiem savā žurnālistes praksē nebiju piedzīvojusi faktu, ka galvenās literārās pārvaldes darbinieki jeb tautā sauktie cenzori draudētu laikrakstā pārsvītrot lappusi. A. Jaunzema kungs bija gatavs visai laikraksta tirāžai 10. lappusi svītrot ar sarkanām svitrām. Tomēr šādas tiesības nedēvu.

Lasītājam dota iespēja vēlreiz pārlasīt A. Jaunzema kunga uzrunu komersā — šoreiz pilnībā, jo "UA" Nr.8, svītrojot atsevišķus teikumus, norādījām, ka tiek publicēts runas fragments. Bet vēlreiz izlasiet arī Fraternitas Vanenica dibinātāja Miervalda Sipiņa kunga rakstu, jo tajā ir daudz vērtīgu padomu un atziņu, piemēram, šis: "Uzvešanās nav nekas cits kā pieņemts izturēšanās veids, kas cilvēkam dod iespēju patīkamā veidā sadzīvot un tas ir jāprot, tamdēļ ir ļoti svarīgi, kā

iekārtošanu rūpējās talavi Feliks Kuks Austrijā un prof. Egils Naķelis Vācijā. Latvijas korporāciju apvienība Ņujorkā, "Universitas" redakcija, livoniķi — Jānis Segliņš Rīgā un Arvids Karlsons Austrijā. Par latviešu studentu korporācijām un Daugavietī aprakstu bija sagatavojusi Irēne Celtniece ASV. Baltiešu nodaļā tika ekspozīcijas latviešu studentu korporāciju dažas krāsu lentas, vairāki deķeļi. Talavijas bircifelis un šarfās. Frat. Livonicas rapieris, interni izdevumi (Lettonia un Talavija), laikraksta "Universitas" burtņicas, vēsturiski apraksti, fotografijas un Talavijas dziesmu grāmata.

Vīnes provinces gubernators Sigfrīds Ludvigs, kurš atklāja izstādi, kataloga ievadvārdos ir uzsvēris, ka Baltijas valstīs pēc komūnisma sabrukšanas korporācijas ir atjaunojušas savu darbību. Starp citu 454 lp. biežā kataloga beigās ir uzskaitītas prominentas personības, kas piederējušas korporācijām: kanclers Konrāds Adenauers, valstsvīrs Otto Bismarks, komponisti Johāns Brāms, Ferencs Lists, Richards Vāgners, Nobela prēmijas laureāts Alberts Šveicers, filozofs Frīdrihs Nīcse, psihanalists Sigmunds Freuds, pāvests Pījs XII u. c.

Publikācijā saglabāta oriģinālteksta valoda un ortogrāfija. — Red.

sarunāties un cieņu parādīt dāmām vai vecākām personām, vienmēr paturot vērā arī citu cilvēku jūtas un spriedumus, kā arī tiesības, kādos apstākļos atrodamies.

Ja kāds ir labi audzināts, tad tas atspoguļojas pret visiem un katrā vietā, bet ja to grib tēlot tikai sabiedrībā, tad to var pazīt, jo šāda izturēšanās nebūs dabīga.."

A. Jaunzema kungs piekodināja viņam pazvanīt, ja domāju kaut vārdu svītrot no viņa rakstītā. Atkal biju nekaunīga un atļāvos aizrādīt, ka latviski labāk skanētu: piezvanīt. Taču nezvanīju, jo manuskriptam, izņemot paša autora svītrotu teikumu, no manas puses spalvas kāts nav pieskāries. Bet par latviešu valodas tīrskanību domāsim visi kopā.

Ar cieņu ILZE BRINKMANE

Dr. h. iur., profesore
LĪNA BIRZIŅA

DOCENTS BŪTU SIMTGADNIEKS ALEKSANDRS PAVARS (1893 - 1971)

Iet gadi un gadu desmiti, bet docents Aleksandrs Pavars vēl it kā joprojām būtu Juridiskās fakultātes docētāju vidū. Viņu atceras kā lielisku civiltiesību speciālistu, kā savdabīgu pedagogu un aktīvu visu fakultātes pasākumu dalībnieku, opermākslas mīļotāju, nenogurstošu ekskursantu un ceļotāju. Šogad 23. janvārī viņam apritēja apaļi 100 gadi. Šajā sakarā par viņu izdota brošūra un tiek rīkota viņa piemiņai veltīta zinātniska konference. Bet ne jau visi izlasīs šo brošūru un ne visi atnāks uz konferenci. Tāpēc lietderīgi "UA" lasītājiem dot iespēju kaut nedaudz iepazīties ar Aleksandra Pavara dzīvi, darbu un ieguldījumu, ko viņš devis Latvijas tiesiskās domas attīstībā.

Aleksandra Pavara dzīves ceļš nav no vieglajiem. Jau trīs gadu vecumā viņš zaudē māti. Tēvs dzīvo atsevišķi un par dēlu negādā. Rūpes par bērniņi uzņemas mirušās mātes māsa. Lai gan audžu mātes rociņa ir neliela, tomēr viņa apdāvināto zēnu iekārto Aleksandra ģimnāzijā — vienā no tā laika labākajām skolām. Ģimnāziju Aleksandrs pabeidz 1913. gadā. Tajā pašā gadā viņš dodas uz Maskavu, kur iestājas ķeizarišķās universitātes vēstures un filozofijas fakultātē. Jau mācoties ģimnāzijā, viņš pasniedz latīņu valodas privātsiņas un tā sagādā iztikai nepieciešamos līdzekļus. To pašu viņš dara Maskavā. Universitātē Pavars pamatīgi apgūst klasiskās — latīņu un sengrieķu — valodas, no jaunajām valodām — vācu un franču, daļēji arī angļu un itāļu valodu. Krievu valodu viņš perfekti pārvalda jau kopš ģimnāzijas laikiem.

Filoloģijas studijas Pavaram neizdodas pabeigt. 1916. gadā viņu iesauc armijā. 1919. gadā viņš atgriežas Latvijā un iestājas tikko nodibinātās Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes Tiesību zinātņu nodaļā.

Līdztekus studijām Aleksandrs Pavars

strādā Valsts bibliotēkā. Viņš tur ieņem vicedirektora posteni. Tomēr samērā ātri studijas beidz un saņem diplomu, kurā teikts, ka viņš sekmīgi beidzis pilnu kursu, iesniedzis apmierinošu zinātnisku darbu un ieguvis tiesību zinātņu kandidāta grādu ar visām likumā paredzētajām tiesībām.

Pēc Universitātes beigšanas Aleksandrs Pavars tiek atstāts pie civiltiesību katedras sagatavoties zinātniskai darbībai. Ar 1929. gadu viņu ieskaita par asistentu, bet bez algas. Tikai 1934. gadā viņu pieņem algotā darbā. Asistenta amatā viņš nostrādā līdz 1944. gada oktobrim.

Virzīšanās pa dienesta kāpnēm notika lēnām, toties sabiedriskā dzīvē viņam ir lieli panākumi. Viņš aktīvi darbojas ne vien Latvijā, bet arī piedalās vairākās starptautiskās konferencēs un kongresos. Par sasniegumiem kultūras darbā viņš apbalvots ar Lietuvas Dižkunigaikšļa Ģedimīna un Čehoslovākijas Baltās Lauvas ordeniem.

1944. gadā oktobrī Aleksandrs Pavars tika ievēlēts par docentu. Kompetenta komisija, novērtējusi viņa ilggadīgo zinātnisko un pedagoģisko darbību, atzina, ka viņa publicētie darbi atbilst zinātņu kandidāta darba prasībām. Juridisko zinātņu kandidāta grādu un docenta zinātnisko nosaukumu viņš ieguva 1946. gadā.

Līdz mūža vakaram 1971. gadā Aleksandrs Pavars rosīgi strādāja, cēla savu kvalifikāciju, lasīja lekcijas, ar panākumiem uzstājās zinātniskās konferencēs, izstrādāja un publicēja zinātniskus rakstus, piemēram, žurnālā "Pravovednje" atrodam viņa rakstu "Par nepilngadīgo daļējas tiesībspējas civiltiesiskās regulēšanas problēmu"; nav zaudējusi savu nozīmi brošūra "Mantošanas tiesības" u. c.

Aleksandrs Pavars vairākus gadus bija Juridiskās fakultātes dekāna vietnieks, no 1944. līdz 1950. gadam — Civiltiesību un civilprocesa katedras vadītājs. Viņa vadībā izstrādāti gan diplomdarbi, gan kandidātu disertācijas. Vairāki tagadējie Juridiskās fakultātes docētāji ir viņa audzēkņi. Viņš aktīvi piedalījās Latvijas PSR Civillikumu un Civilprocesa kodeksa izstrādāšanā, bija konsultants Augstākajā tiesā. Viņš ieguva arī lielu sabiedrisku atzinību — Nopelniem bagātais jurists.

Aleksandrs Pavars nodzīvoja samērā ilgu un panākumiem bagātu mūžu. No dzīves šķīrās 1971. gadā.

hinc itur ad astra

**universitas
vilnensis**

Vilniaus universiteto laikraštis

No lietuviešu valodas tulkojis
RIHARDS PLIVČS

BŪT PAR PASNIEDZĒJU PADEBORNAS UNIVERSITĀTĒ IR VIEGLĀK

Vācijā Padebornas pilsētā esošā Tehnikas universitāte nevar lepoties ar plaši pazīstamu vārdu, kāds ir Kembridžas vai Sorbonnas universitātei. Pagājušā (1992) gadā tā nosvinēja savu 20 gadu jubileju. Neskatoties uz to studētgrībētāju nav mazums — Universitātē ir 7000 vietu, bet tur mācās pat 13 000 studentu. Pastāstīt par šo augstskolu bija ar mieru Lietuvas Zinātņu Akadēmijas Matemātikas un informātikas institūta vecākais zinātniskais līdzstrādnieks Konstantīns Pilecks, kurš jau gadu Padebornā pasniedz augstākās matemātikas kursu.

—Universitātē pieņem visus, kas vēlas mācīties, bet gadās, ka studenti studē 8-9 gadus. Sesijas ir martā un oktobrī. Eksāmenu līksanas kārtība atšķiras no mums pierastās. Ir divu veidu eksāmeni: mutiskie un rakstiskie. Atnācis kārtot rakstisko eksāmenu, students ieņem viņam norādīto vietu. Pasniedzēji vēro, lai nebūtu norakstīšanas (kaut arī tikai retais iedrošinās spert sādu soli).

Mutiskā eksāmena laikā studenta zināšanas pārbauda pasniedzējs un noteikti piedalās arī "novērotājs".

Studentiem — matemātiķiem ir jābūt izpratnei par visu kursu, taču iekalt formuļas — nav obligāti. Nodarbību laikā studenti nerēķina uzdevumus pie tāfeles. To dara pasniedzējs. Studentiem atliek tikai mehāniski norakstīt. Uzskatu, ka tas nav labi, jo pasniedzējs nezina, kas studentam nav skaidrs.

Neteiktu, ka vācu studenti ir labāki, bet viņi ir centīgāki. Lietuvas studentu psiholoģija ir citāda: viņš grib pēc iespējas ātrāk nokārtot eksāmenu, nav grēks arī norakstīt. Vācu students ir nesalīdzināmi čaklāks, viņš alkst zināšanu.

Vilņā pasniedzējs strādā 20 stundas nedēļā, bet Padebornā — tikai 4-6 stundas. Vācijas augstskolās pasniedzēji noslēdz līgumus uz noteiktu termiņu.

Noteiktā laika posmā viņiem ir nepieciešams uzrakstīt kādu zinātnisko darbu. Ja neuzraksta — nevar vairs dabūt vietu arī citās augstskolās.

Universitātēs tikai profesoriem ir patstāvīgas darba vietas. Pasniedzēji nepārtraukti mainās. Šādas migrācijas dēļ gandrīz visās Vācijas universitātēs ir vienāds līmenis, bet ir arī sava negatīvā puse — universitātē nav izveidoties spēcīga zinātniskā skola, nevar tikt pēti fundamentālie jautājumi un problēmas.

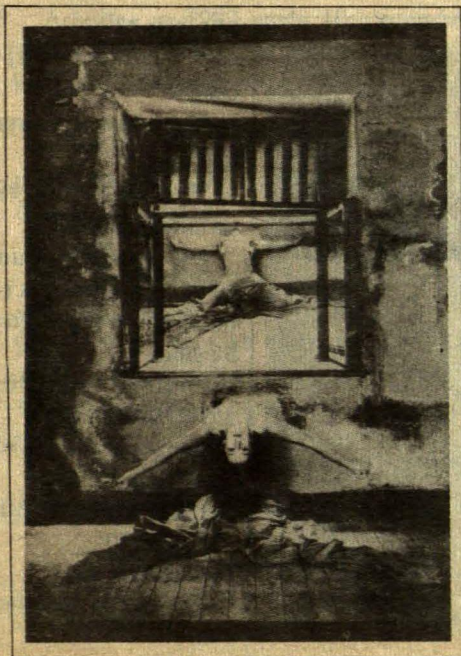
GABIJA STEPONENAITE

PASTIEP ROKU TUVĀKAJAM

Tāda bija pagājušā gada pasaules AIDS dienas devīze. PVO (Pasaules veselības organizācija) informē, ka iepriekšējā (1992) gada laikā ar imūndeficīto vīrusu ir inficējušies 10-12 miljoni cilvēku, ar AIDS dažādās šīs slimības stadijās slimo 2,5 milj. cilvēku (no kuriem 1 milj. bērnu). Visvairāk inficēto ir Āfrikā, ASV, Indijā, Taizemē. Lietuvā reģistrēti 16 imūndeficīta vīrusa nēsātāji. Paredzams, ka 2000 gadā pasaulē būs ap 30 milj. ar AIDS slimojošu cilvēku.

Lietuvā jau otro gadu tika atzīmēta šī piemiņas diena. Pagājušā gadā - Arod biedrību pili. Programma bija sadalīta divās daļās: pirmā bērniem, otrā pieaugušajiem un jauniešiem. Bija diskotēka ar populāru grupu piedalīšanos, tika rādītas filmas. Zīmīgi, ka sarīkojumā piedalījās arī visi 16 ar AIDS inficētie lietuvieši. Mēs kopā ar viņiem mīlojamies ar kukurūzu, alu, kafiju, kopā sēdējām bārā. Mums bija labi.

PAULUS KORSAKAS

CIK MAKSĀ IZKLAIDĪBA?

Kas ir students bez grāmatām, īpaši pirms sesijas? Nekas. Gluži tāpat kā naba-ga ēzelītis bez aūsīm. Tāpēc jau novembra beigās sākas lielā bibliotēku un lasītavu šturmešana. Tas attiecas arī uz Viļņas universitātes bibliotēku. Vairāk nekā 20 pasniedzēju un studentu tajā ir smēlušies gudrību. Šķiet, ka tieši tādēļ ir grūtības bibliotēkā saņemt retu grāmatu, bez tam netrūkst arī tā saucamo parādnieku - lasītāju, kuri nenodod grāmatu noteiktā laikā vai pat tās nozaudē.

Tieši šiem neapzinīgajiem ir piemērojami pavasari ieviestie naudas sodi. Pusgada laikā par neatņemtām grāmatām Universitātes bibliotēkas maciņš palika biežāks par 70 tūkst. rubļu un talonu.

“Katru dienu par pazaudētām grāmatām studenti iemaksā 400-500 talonu”, stāsta VU bibliotēkas centrālā abonementa vadītāja Daiva Levinskiene. “Nemam par nozaudēto grāmatu divsimtkārtīgi, taču studentu izklaidība vienalga pieaug. 1990.gadā pazaudēti 917 eksemplāri, šogad-1450. Šķiet, ka studenti ir ļoti bagāti, ka var atļauties šādu greznību. Par iegūto naudu iepērkam jaunas grāmatas. Bet mums galvenais - nevis nauda, bet tas, lai lasītāji laicīgi nodotu grāmatas.

Diemžēl parādniekiem ir arī tiesības nemaksāt naudu. Šādos gadījumos viņu pienākums ir atdot paņemto grāmatu, un lasītāju uz visiem laikiem izsvītro no abonentu sarakstiem. Šāda pati kārtība attiecas arī uz pasniedzējiem, bet...

JŪRĀTE SKERITE

VALDORFPEDAGOĢIJA LIEPĀJAS PEDAGOĢISKAJĀ AUGSTSKOLĀ

Iepriekšējā gada beigās starp mūsu augstskolu un Roberta Hāna institūtu (Vācija) tika noslēgts savstarpējas sadarbības līgums, kas paver iespēju daļai mūsu studentu iegūt otro specialitāti — valdorfpedagoģiju. Intensīvās praktiskās un teorētiskās nodarbībās būs iespējams apgūt šo mums maz pazīstamo, bet visā pasaulē atzinību guvušo R. Šteineru mācību, kuras centrā ir bērns un viņa attīstība

no garazinātnes viedokļa.

Nodarbību sākums 21. febr. pl. 10.00, kad darbu uzsāks trīs vieslektori no Vācijas: Štūlmāna kungs (zīmēšana), Jorges kungs (cilvēkzinātnes pamati) un Vāgnera kungs (eiritmija).

Pamatskolas pedagoģijas fakultātes
prodekāne I. VALDMANE

VASARAS VIDUSSKOLA LIEPĀJĀ

Amerikas latviešu apvienība ir ierosinājusi Liepājas Pedagoģiskajā augstskolā izveidot vasaras vidusskolu “Saules sagša”. Kā zināms, vasaras skolas Amerikā ir visai populāras, piemēram, “Garezers”, “Beverīna”. Šajās skolās bērni mācās un atpūšas. “Saules sagša” programma būs ļoti daudzveidīga. Tajā paredzētas teorētiskas mācības, praktiskas nodarbības dažādās tautas mākslas nozarēs, kā arī ekskursijas.

Vidusskolas programma paredz Latvijas skolēnu apmaiņu ar ASV. Liepājā mācīsies gan Latvijas, gan Amerikas bērni; vienlaikus uz ASV dosies 50 Latvijas skolēni. Skolā var pieteikties jaunieši vecumā no 14 līdz 17 gadiem.

Skolas darba organizētāja ir mūsu augstskolas absolvente Madonas vidusskolas skolotāja Inga Ķimeniece.

JAUNA BAKALaura RPROGRAMMA

Pamatskolas pedagoģijas fakultātes studentiem turpmāk būs iespēja iegūt pedagoģiskās izglītības bakalaura grādu.

Pedagoģiskās izglītības bakalaura grāda iegūšanai paredzētas studijas pedagoģijā, psiholoģijā, sociālajās zinātnēs, svešvalodā u.c. Studentiem jāveic zinātniskais darbs, proti, šī programma paredz kursa darbu pedagoģijā vai psiholoģijā un bakalaura darbu.

Akadēmiskā grāda, t.i., pedagoģiskās izglītības bakalaura grāda iegūšanas nosacījumi:

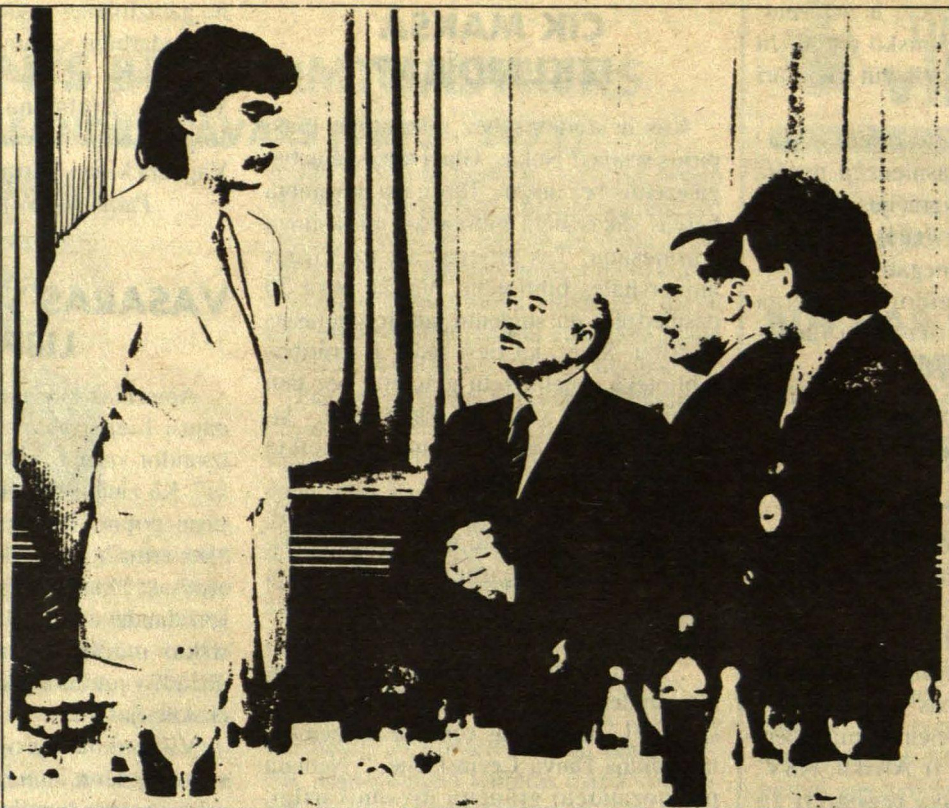
— akadēmisko kursu studijas atbilstošā kvalitātē, t.i., saņemot vidējo vērtējumu ne zemāku kā “labi”.

— atbilstošā kvalitātē, t.i., saņemot vidējo vērtējumu ne zemāku kā “labi”, izstrādāts un aizstāvēts bakalaura darbs.

Akadēmiskās un profesionālās studijas Pamatskolas pedagoģijas fakultātē tiek organizētas paralēli.

Pamatskolas pedagoģijas fakultātes
dekāne V. TRUMSINA

**VILIS
 BERNHARDS**

viēglatlētiem.
 Vēl jāatzīmē Aijas Linē iegūtā 2. vieta augstlēcšanā ar personisko rekordu 1.70 m. Aija kļuva arī par divkārtēju republikas junioru čempioni, jo nedēļu iepriekš bija labākā junioru konkurencē piecīnā 3241 p.

Bronzas medaļas izcīnīja Aivars Tērauds 200 m distancē 23.2 s un Girts Fogelis 3000 m skrējienā 8:36.7 m.

Junioru konkurencē zelta medaļu tāllēcšanā saņēma Marija Lavrinoviča 5.59 m, bet divreiz sudrabs Aivaram Bumbierim - 60 m (6.9s) un 200 m (23.4s) distancēs.

Tātad vienā no sezonas atbildīgākajiem startiem mūsu vieglatlēti cīnījušies slavējami (5 zelta, 2 sudraba un 4 bronzas godalgas).

Par cīņas sparū un atbildību vēl jāuzteic L. Kisiļova, J. Abramova, A. Jaula, M. Lapiņš un A. Lāriņš.

Andris Strīķis - 7.72 m tāds ir LU jaunais labākais sasniegums tāllēcšanā vīriešiem, kuru Andris sasniedz LR ziemas meistarsacīkstēs vieglatlētikā. Personiskais rekords labots par 45 cm un pirmo reizi izpildīts meistara normatīvs. Otrajā sacensību dienā uzlabojot arī personisko rekordu trīsoļlēcšanā līdz 15.50 m tika iegūta sudraba godalga. Apsveicam!

Guntis Zālītis veiksmīgi aizstāvēja savu čempiona titulu šajā sprinta distancē, veicot to 6.6 sekundēs. Pirmās dienas noslēgumā, tehniski raitā skrējienā 400 m, pārliecinošu uzvaru guva Egils Fibelis 50.4 sek.

Sacensību otrajā dienā ceturto LR čempiona nosaukumu mūsējiem nopelnīja Einārs Tupurītis, kurš jau 800 m distancēs sākumā attīstīja vētrainu tempu, kuru izturēja līdz galam, rezultāts 1:55.0. Tas bija

revanšs par dienu iepriekš piedzīvoto zaudējumu 1500 m skrējienā (jāpiezīmē, ka šajā distancē nebija vienmērīgi sadalīti skrējēji) Einārs abās distancēs ir republikas junioru čempions. Sacensību noslēgumā patīkamu pārsteigumu LU līdzjutējiem sagādāja Gundega Sproģe, kura trīsoļlēcšanā (12.59 m) apsteidza republikas rekordisti I. Curko, un 5. zelta medaļa mūsu

Jo veselīgāks ķermenis, jo veselīgākas smadzenes.

(Sengrieķu paruna un daktera Kristapa Kegj dzīves moto)

LU jeb exASK stadions pagaidām apsnidzis un kluss, bet nāksit jūs un tad...

LU studenti!

Ja jūs vēlaties - saglabāt savu ziedošo jaunību,

- fiziski rūdīt un stiprināt savu miesu.

- relaksēties pēc nogurdinošās garīgās slodzes,

nāciet uz LU stadionu K. Barona ielā 116a (Mēs uzvarējām un bijušais ASK stadions tagad pieder jums)!

Jūsu rīcībā:

- ♥ trenāžieru zālīte,
- ♥ ritmiskās vin-

grošanas zālīte.

♥ stadiona skrejceļš.

♥ brīvdabas sporta laukumi.

♥ ērtas gērbtuves un silts ūdens dušās.

LU Veselības un sporta katedras mācību spēki ar nepacietību gaida jūs
 pirmdienās 13.30, 15.00, 16.30

otrdienās 15.00, 16.30

trešdienās 15.00

ceturtdienās 13.30, 15.00, 16.30

piektdienās 15.00

Un tas viss par baltu velti!

ZĀLES PRET... GREIZSIRDĪBU JEB MŪZIKA GLĀBS PASAULI

Muzikai, manuprāt, no visam maksam ir vislielākā ietekme uz cilvēka emocijām. Tas ietekme gan, ir dziļi individuāla — kas patik un palīdz vienam, otru var tikai nokaitināt. Tomēr, neskatoties uz visu, mūzikas terapija (un tāda patiesi pastāv) spēj atbrīvot slimnieku no nevēlamām emocijām bez īpašu medikamentu pielietošanas.

“Pašārstešanas” nolūkiem majas apstākļos piemērotu skaņdarbu sarakstu izstrādājusi amerikāņu mūzikas terapijas asociācija.

• Pret vieglu aizkaitinātību

1. Bahs - Kantāte Nr. 12

2. Bēthovens - Mēnesnīcas sonāte

3. Franks - Simfonija re mīnora

Nomierinašanai

1. Bēthovens - 6. simfonija 2. daļa

2. Bramss - Šupuldziesma

3. Šuberts - “Ave, Maria”, “Andante” no

kvarteta

4. Šopens - Noktīrme sol minora

5. Debisi - “Mēness gaisma”

Satraukuma likvidēšanai

1. Šopens - Mazurkas un preludijas

2. Štrauss - Valši

3. Rubīnšteins - Melodijas

Pret emocionālas izcelsmes hipertoniiju

1. Bahs - Koncerts vijolei re minora

2. Bartoks - Sonāte klavierēm

3. Brukners - Mesa mi minora

Greizsirdības un aizdomīguma mazina-

šanai

1. Bahs - Kantāte Nr. 21

2. Bartoks - Kvartets Nr.5

3. Šopens - Noktīrme re minora

4. Ravels - Kvartets fa mažora

Pret hroniskām dusmām

1. Bahs - Itāļu koncerts

2. Haidns - Simfonija

3. Sibeliuss - “Somija”

Pret galvassāpēm

1. Bēthovens - 6. simfonija 3. daļa

2. Mocarts - “Dons Žuans”

3. Lists - Koncerts klavierēm ar orķestri

Nr.1.

Tonizejoši līdzekļi

1. Bahs - Preludijas un fūga la minora

2. Bēthovens - Uvertūra “Egmonts”

3. Čaikovskis - 6. simfonija 3. daļa

4. Šopens - Preludija opuss 28.,31.

5. Lists - Ungaru rapsodija Nr.2.

Diemžēl pie mums mūzikas terapija plašu popularitāti nav guvusi. Pirmkārt, tāpēc, ka pietrūkst pietiekamas informācijas, otrkārt, skaņuplašu veikalos izvēle ir vairāk nekā nabadzīga.

No minētā saraksta jāizvēlas tikai konkrētai situācijai atbilstošais. Arī klausīšanās laiks ir ierobežots - ne vairāk par pusstundu. Tomēr to emociju, kas sāpjas dziļi zemāziņā, kas jau robežojas ar patoloģiju, piemēram, greizsirdības izkļiedēšanai nepieciešamas pat vairākas nedēļas. Arī slimības uzliesmojumu (hipertoniija) vienreizēja mūzikas klausīšanās neatvieglos.

Manuprāt, nav grūti atrast laiku muzikai. Galu galā, garastāvokļa uzlabošanai pilnīgi pietiks, ja mūzika skanēs kā fons mājās solim vai pat mācoties. Tikai jāatceras, ka ne vienmēr šim nolūkam derēs jaunas melodijas. Paradoksāli, bet skumīgu noskaņojumu drīzāk gaišu vertis sērīga mūzika. Savukārt drastiskie gabali jāatstāj noguruma brīžiem, tie palīdzēs sasparoties.

Lai savāktu šādu muzikālo “aptieciņu” neapšaubami, nepieciešams krietns laika sprīdis, tādēļ garastāvokli tīri labi spēs uzlabot kāda no muzikālajām radiostacijām 2A, Divi vai tas pašas U. Poļa “Radiodejas”.

Ja nu peķšņi atskan tieši tava iemīļotā dziesma?!

IVONNA GRUNDE

Izmantoti Rīgas republikāniskās psiho-neiroloģiskās slimnīcas kultūrtapija darbinieces T. Ozolas sagatavotie materiāli.

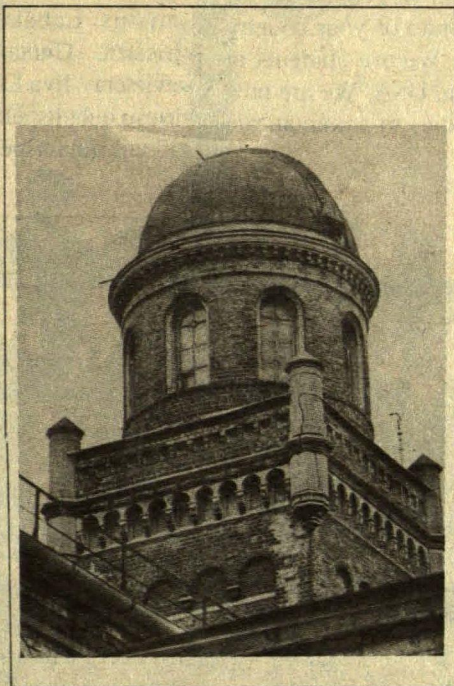
KONKURSS ● KONKURSS ● KONKURSS

Atbildes uz 1992. gada 10. decembrī “Universitātes Avīzē” publicētajiem konkursa jautājumiem:

1. Šī ēka atrodas Raiņa bulvārī Nr.11, un celta pēc latviešu arhitekta Jāņa Baumaņa projekta.

2. Šai ēkā 1938. gada beigās atvēra LU studentu virtuves nodaļu: vēlāk - kad to pārcēla citur, tur sāka darboties kafējnīca ar studentisku nosaukumu “Gaudeamus” (šķiet, darbojas vēl tagad).

ARNO LIEPIŅŠ
LU doktors

SANDIJA SEMJONOVA foto

Neskatoties uz visu - konkurss turpinās! Jo balva būs!

Arno gandrīz apsteidza Linda un Uģis, bet jaunie konkursa jautājumu skan šādi:

● Vai esat kādreiz redzējuši šo torni?

● Vai tas ir tuvu debesīm?

● Kāpēc par to jautā “UA”?

Informējam, ka ir apstiprināti "Tirgus pieprasīto pētījumu finansējuma piešķiršanas, izlietošanas un atskaitīšanas noteikumi". Šis budžeta iedaļas līdzekļi ir paredzēti maza un vidēja izmēra uzņēmumu zinātnietilpīgo ražotņu veicināšanai. Ar noteikumiem interesenti var iepazīties Izglītības ministrijas Zinātnes departamentā 527. telpā, telefons 223425 (vai 524. telpā, tel. 225260). Tuvākajā laikā pilns noteikumu teksts tiks publicēts LZS laikrakstā "Zinātnes Vēstnesis".

Šajā gadā projektu iesniegšanas termiņi ir 15. maijs un 15. septembris.

Direktors A. KAPENIEKS

12. martā plkst. 14⁰⁰ Fizikas un matemātikas fakultātes 13. auditorijā notiks LU Promocijas padomes matemātikā atklātā sēde, kurā disertācijas matemātikas zinātnu doktora zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs LU Matemātikas un informātikas institūta zinātniskā līdzstrādniece

MĀRA GULBE

par tēmu "Stefāna problēmas klasiskajā un vispārinātājā nostādņē skaitliskā analīze".

un Kaļiņingradas Valsts universitātes Skaitļošanas matemātikas katedras asistente

ZLATA RUSAKOVIČA

par tēmu "Pazemes ūdeņu piesārņojošo šķīdumu siltuma un masas pārnese procesu matemātiskā modelēšana".

Ar disertācijām var iepazīties Fizikas un matemātikas fakultātes bibliotēkā Raiņa bulv. 19. tālr. 227450.

HARIJS KALIS.

Promocijas padomes priekšsēdētājs

Mēs zinām, ka pirmoreiz ir grūti atnākt... Bet var!

LATVIJAS KRISTĪGĀ STUDENTU BRĀLĪBA

aicina Tevi apmeklēt studentu Bībeles studijas Vēstures un filozofijas fakultātē (Brīvības bulv. 32, 1. aud.) katru otrdienu, plkst. 18.00.

NB! Visi pasākumi starpkonfesionāli!

MEKLĒ VĒSTULU DRAUGUS!

Our names are Drew Bush and Jonathan Hegvold. We are writing to you to learn more about the culture of your country and get as much information as possible. We are students at South Pasadena Middle School in California, USA. We are now working on a special projekt for social studies to communicate with world leaders and adopt one.

Very sincerely,

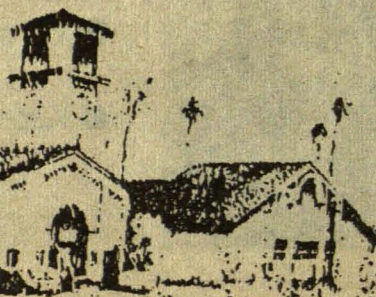
Drew Bush & Jonathan Hegvold

7th grade students South Pasadena Middle School

1600 Oak. St.

South Pasadena, California 91030

c/o Mr. Smith's social studies class

KONKURSS

"Cilvēks nedzīvo no maizes vien..." Jaunā Derība. Mateja evaņģēlijs, 4. nod.

Latvija atkal nolikta krustceļos!

Mēs nesakām: "Nonākusī", bet sakām: "Nolikta"!

Pa kādu ceļu iet, ja ceļa rādītāji ir nogāzti un apdzīvotām vietām (pilsētām) mainīti nosaukumi?

Nevar būt, ka nevienam no mums nebūs padoma priekšlikumu, pieņēmumu, pārdomu, pārliecības, pašapziņas, pašsprotamības?

Neslēpsim sveici zem pūra! Ieliksīm savas atziņas (un arī saugas) **SPREDIKĪ** — sprediķī sev pašam, ģimenei, draugu lokam, svešiniekiem, tautai!

Latvijas Kristīgo demokrātu savienība izsludina

SPREDIKŪ (latīniski: preaedicare — MĀCĪT) KONKURSU!

Konkursā var piedalīties ikviens Latvijas iedzīvotājs. Tēmu izvēle bez ierobežojumiem, pamatojoties uz svētajiem rakstiem.

Vērtēšana notiks 3 grupās:

1. Bērnu un pusaudžu (līdz 16 gadiem), domraksta garums 1—2 mašīnraksta lapas.

2. Pieaugušo grupā: 1—3 mašīnraksta lapas. (Izņēmuma gadījumā var būt arī labi salasāmā rokrakstā).

Sprediķi (ar devīzi) 3 eksemplāros jānosūta vai jānogādā līdz 1. aprīlim Rīgā, Lāčplēša ielā 24—4, LV 1011, tel. 284869, klāt pieliekot slēgtu aploksnī ar ziņām par autoru. Nepieciešamības gadījumā līdz 1. aprīlim var tikai pieteikt savu piedalīšanos pa tālruni, bet darbu nogādāt līdz 15. aprīlim.

Veiksmīgākie autori tiks apbalvoti, kā arī tiem piedāvās turpmāku sadarbību. Veiksmīgākos sprediķus izdos atsevišķā krājumā.

Konkursa rezultātus paziņos līdz 15. maijam. Pēc tam notiks sarīkojums, kurā sprediķus norunās publiski (gan paši autori, gan aktieri).

Latvijas Kristīgo demokrātu savienība

Studenti, kuri vēlas aizstāvēt LU godu **Latvijas Studentu čempionātā badmintonā** 13. vai 14. martā, tiks gaidīti 9. martā 13⁰⁰ LU sporta zālē Lāčplēša ielā 117.

21. februārī jau notika LU "US" individuālais čempionāts badmintonā, ko organizēja kluba valde un Veselības un sporta izglītības katedra, ar nolūku noskaidrot LU spēcīgākos badmintonistus. Labākos panākumus jaunajā sporta veidā guva:

vīriešiem - Guntars Grīnums,

sievietēm - Ilva Lineja,

vīriešu dubultspēlē - Jānis Rudzāts / Lauris Eglītis

jauktajā dubultspēlē - Ilva Lineja / Jānis Rudzāts

ILMĀRS SOLIMS

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS

Tekstu ievada: Ilze STIKĀNE, Evija GAILĪTE

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek: Ilmārs LAUBERTS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 8. telpa, Rīga, LV-1098 *Pagaidu tālrunis: 227702*

"UA" iespiesta sabiedrībā "DIVI" Jelgavā, Raiņa ielā 36

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.